Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Najer Folksblat פרייז 20 גראשען

היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

אומפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 253/1248 | Łódź, Niedziela 6 Listopada 1927 | פינפטער יאהרגאנג | לאדז, זונטאג, יא מרחשון תרפ"ח | Nr. 253/1248

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 71-24. | Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 2471.

KONJAKI
V. S. O. P.
Jubileuszowy — Rés. Spéciale
Winiak Médicinal — Winiaki mieszane

Winkelhausen

WÓDKI – LIKIERY
Stołowa — Starka — Żytniówka
Banan — Morelówka
Grand Cardinal — Cordial Médoc

ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE WINKELHAUSEN, TOW. AKC. STAROGARD-POMORZE. ZAŁ. 1846.

בעקאנטמאכונג.

היינט זונטאג, פ' וירא (דעם 11. נאוועמבער), 7.30 א זייגער אין אוונט קומט פאר אין אגודה-לאקאל, נארוטאוויטשא 11, א גרעסערע פערזאמלונג וועגען דער גרינדונג פון

די ערשטע קאאפעראטיוו-באנק (BANK SPÓŁDZIELCZY)

פון בלויז רעליגיעזע יודען.

אלע פערזאנען, וועלכע האבען ערהאלטען איינלאדונגס-קארטען, ווערען געבעטען פינקטליך צו ערשיינען. דער ארגאניזיר-קאמיטעט.

142

גרויסע חנוך הספר תורה-פייערונג

פון דער חברה „כתר ישראל".

היינט, זונטאג, פרשת וירא י"א מרחשון (דעם 6-טען נאוועמבער) 6 א זייגער אין אוונט וועט אין ווארשאווער זאל פאלודניאווא 36 פארקומען א גראנדיעזע

חנוך הספר תורה-פייערונג

מיט דער בעטייליגונג פון די אין לאדז בעריהמטע יונגע חזנים'לעך דער 15-יעהריגער דוד'ל ווייסבערג און דער 14-יעהריגער פייוועלע אסטראוויעצקי מיט א כאר פון 15 פערזאן, מיט מוזיק.

בעמערקונג: פרויען ווערען העפליך געבעטען צו קומען נעהמען די ידיעות זונטאג דעם 6 נאוועמבער ד. י. פון 12 א זייגער מיטאג אין ווארשאווער זאל פאלודניאווא 36.

מיט אכטונג
די חברה „כתר ישראל".

916

היינט, זונטאג, דעם 6. נאוו. ד. י., פינקטליך 5 א זייגער נאכמ. קומט פאר אין סוחרים-פאבריקאנטן-פעראיין, פאלודניאווא 15

א פראטעסט-פערזאמלונג

איז צוזאמענהאנג מיט די לעצטע פערשארפטע עקזעקוציע-מיטלען געגען די לאדזער סוחרים.

אלע מיטגלידער ווערען דרינגענד אויפגעפאדערט פינקטליך צו קומען.
די פערוואלטונג.

141

אײלט צום גליק!

און קומט קויפען א גליקליך לאס אין מיין גליקליכען לאטעריע-געשעפט אין וועלכען עס זענען שוין פיל מענשען גליקליך געווארען.

ביז איצט זענען ביי מיר געפאלען פאלגענדע געווינסען:

פרעמיע 302,000 זל. אויף'ן נומער 42,630.

50,000 זל.	אויף'ן נומער	101.750	5,000 זל.	אויף'ן נומער	12.082
50,000	" "	72.883	3,000	" "	43.174
10,000	" "	87.801	2,000	" "	36.921
5,000	" "	42.615	2,000	" "	61.190

און נאך, נאך פיל אנדערע געווינסען.

די ציהונג פון דער 1-טער קלאס קומט פאר שוין די וואך, דעם 10 און 11 נאוועמבער ד. י. דעריבער אײלט מיט'ן קויפען, דען עס איז נאך געבליבען זעהר א קליינע צאהל לאסען.

הויפט-געווינס 650,000 זל.

פראווינצער קענען איינצאהלען אויף דער קאנטא פ. ק. א. № 63.802.

לאטעריע-קאנטאר י. ה. ליטמאן, לאדז פיעטריקאווער 32 טעלעפאן 72-44.

האנדווערקער פון אלע פאכען

מיטגלידער און נישט-מיטגלידער!

אין צוזאמענהאנג מיט'ן צעכען-געזעץ, וועלכער טרעט אריין אין קראפט

דעם 15 נאוועמבער ד. י.

ווערט איהר אלע אויפגעפאדערט, כדי נישט צו פערלירען אייערע רעכט אויף ארבייט, תיכף זיך רעגיסטרירען אין לאקאל, זאוואדזקא 5, טעגליך צווישן 7 און 10 אוונט.

דער האנדווערקער-ראט
זאוואדזקא 5.

153

די קאלאניאל-קליינהענדלער-פעריין

(צעגעלניאנא 15) מעלדעט אלע זיינע מיטגלידער, אז עס איז שוין ארויס דער צעטיק נומ' 12, בעשטעטיגט פון ליכווע-אמט.

144

דערמיט ערקלערען מיר דעם צעטיק נומער 11 פאר אונגילטיג.
די פערוואלטונג.

דאס בעקאנטע גרופען-בילד

די גאוני ישראל

איז ערשינען אין א נייער פרעכטיגער אויפלאגע.
פרייז 2 זל.
ביים צושטעלען דעם אנאנס —

נאך 60 גראשען.

צו בעקומען אין דער אדמיניסטראציע פון „נ. פאלקסבל."
שניידט אויס! שניידט אויס!

צו דער פערלאבונג פון אונזער ליבע פריינדין
פרל. טאבטשע פשאטאווסקא (לאדז)
מיט ה' לעאן מאשקאוויטש (פאביאניץ)
ווינשען מיר א הארציגען מזל-טוב און א גליקליכע צוקונפט
בנימין און טאלא זילבערבערג.

89

נויטיג א שותף

צו א דאמען-קאנפעקציע פראנטאזע געשעפט. דער פונקט איז דער בעסטער האנדעלס-צענטרום אין דער שטאט, ווי אויך איך אלע בראנזשעס. מיט דאמען-הוטען איז אויך זעהר פאסענד. מיט וויי-ניג קאפיטאל קען מען צו טרעטען. אפערטען אונטער „שותף".

יודישער געפליגעל-הענדלער-פעראיין

אין לאדז, פאמארסקא 17.

אויפפאדערונג!

דערמיט פאדערן מיר אויף אלע יודישע געפליגעל-הענדלער אין לאדז

צו קומען צו דער

אלגעמיינער פערזאמלונג

וואס קומט פאר היינט, זונטאג, פינקטליך 4 א זייגער נאכמיטאג אין לאקאל פון אונזער פעראיין פאמארסקא 17 וועגען דער פראגע פון פרעמדער שחיטה

עס ווערען געבעטען צו קומען צו דער פערזאמלונג אויך אלע הענדלער פון לעבעדיגע עופות.

די פערוואלטונג.

154

Dr. Med. **I. WEINBERG**

Cegielniana 47, tel. 6-02.

אינערליכע קראנקהייטען, ספעציעל פאר לונגען- און הארץ-קראנקהייטען, בעשטראהלונגען און קינסטליכע בערג-זון. נעמט אן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 6-7.

Dr. med.
WOLF EYCHNER

פרויעז · קראנקהייטען און אקושעריע

זגיערזשער 11 טעל. 34-72.

נעהמט אן אין דער לעטשניצע פעטריקאווער 294 פון 12—2 נאכם. און דערהיים פון 6-8 אוו.

Lekarz D-ta
JULJUSZ
Olszaniecki

נעהמט אן פון 11 ביז 2 נאכם. און פון 7 ביז 8 אין אוונט.
אויסשליסליך ציין-ציהען
Cegielniana 57 t. 61-40

פּוילישֿ-דייטשער האַנדעלס-טראַקטאַט.

שטרעזעמאַן אַליין וועט פיהרן די אונטערהאַנדלונגען

וויצע-פּרעמיער באַרטעל'ס ערקלערונגען פאר די פּרעסע-פאַרשטעהער.

בערלין, 5. (ספּ. טעל.) דער פּוילישער פאָרשטעהער אין בערלין, מיניסטער אָלשאַווסקי האָט נעכטען געהאַט אַ געשפּרעך מיט'ן דייטשען אויסערן-מיניסטער שטרעזעמאַן.

שטרעזעמאַן האָט ערקלערט, אַז לויט'ן בעשלוס פון דייטשען מיניסטאָרען-ראַט איז נישט פערהאַן קיין שום מניעות אָנצוהויבען אויפסניי אונטערהאַנדלונ-גען וועגען שליסען אַ שטענדיגען האַנדעלס-טראַקטאַט. מינ. שטרעזעמאַן האָט ווייטער ערקלערט, אַז נאָך די היינטיגע וואָך וועלען אָנגעהויבען ווערען די אונטערהאַנדלונגען צווישען מינ. שטרעזעמאַן מיט די פּוילישע פאָרשטעהער.

וואַרשאַ, 5. (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט) אין צוזאַ-מענהאַנג מיט די נייע אונטערהאַנדלונגען וועגען אַ דייטש-פּוילישען האַנדעלס-טראַקטאַט האָט דער וויצע-פּרעמיער באַרטעל היינט אויפגענומען די פאָרשטעהער פון דער פּרעסע און זיי ערקלערט: די פּוילישע רעגירונג איז גרייט צוליב געגענזייטיגע ווירטשאַפטליכע בעדינגונגען צו שליסען אַ האַנדעלס-טראַק-טאַט מיט דייטשלאַנד, פּוילען שטעלט נישט קיין שום בעדינגונגען. צוליב דעם וואָס די פראַגע פון בעזעצען דייטשע בירגער אין פּוילען און פערקעהרט איז שוין ערלעדיגט, זענען שוין נישט פערהאַן קיין שום שווערערע מניעות דייטש-לאַנד וועט אַרויסווייזען איהרע אמתע שלום-טענדענצען, אויב זי וועט פערענ-דיגען די האַנדעלס-אונטערהאַנדלונגען. פּוילען וועט פערלאַנגען, אַז ס'זאָל פער-לייכטערט ווערען דאָס אַריינפיהרען פּוילישע קויהלען און בהימות קיין דייטשלאַנד.

דער האַנדעלס-מיניסטער קוויאַטקאָווסקי האָט ערקלערט, אַז צו די אונ-טערהאַנדלונגען מיט שטרעזעמאַנען איז דעלעגירט געוואָרען דער דירעקטאָר פון פּאָליטישען דעפּאַרטאַמענט יאַצקעווסקי.

גרויסער טאַבאַק-שטרייק אין זאַקסען.

בערלין, 5. (ספּ. טעל.) אַלס ענט-פער אויפ'ן לאָקאַוט פון די זאַקסישע טאַבאַק-פאַבריקען, איז אויסגעבראָכען אַ שטרייק אין די קרייזען: האַמבורג, ברע-מען, ווועסטפאַליען און מאַנהיים. עס שטרייקען 40 טויזענד אַרבייטער.

די נייע פאַלעסטינער וואַלוטע

ירושלים, 5 (יט"א טעלעגראַפיש). אינ'ם ערשטען טאָג, ווען ס'איז איינגע-פיהרט געוואָרען די נייע וואַלוטע זענען די בענק געווען בעשעפטיגט מיט'ן אויס-טוישען די עגיפּטישע וואַלוטע אויף די פאַלעסטינעזישע. עס איז אויסגעטוישט געוואָרען אויף איבער אַ מיליאָן פונט.

אויסגעבראָכען אַ באַהן-שטרייק אין טשעכאָסלאָוואַקיי.

פּראָג, 5. (ספּ. טעל.) די רעגירונג האָט נישט נאָכגעגעבען די פאָדע-רונגען פון די באַהן-אַרבייטער. די פאָרשטעהער פון די באַהן-אַרבייטער האָבען ערקלערט, אַז מ'דאַרף אָננעהמען די שאַרפסטע מיטלען.

היינט האָט די פּאָליציי אַדורכגעפיהרט אַ רייה רעוויזיעס ביי די מיטגלי-דער פון דער קאָמוניסטישער אָרגאַניזאַציע פון די באַהן-אַרבייטער.

נעכטען ביינאַכט האָט זיך אויף די טשעכישע באַהנען אָנגעהויבען אַן איטאַליענישער שטרייק.

די פּאַרבערייטונגען צו די וואַהלען פון סיים.

בלאָק פון די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען. — לינקער בלאָק.

וואַרשאַ, 5 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט, האָט די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע בעפולמעכטיגט דעם דעפּ. גרינבוים אַדורכצופיהרען די וואַהל-אַק-ציע צום סיים און סענאַט. דעפּ. גרינ-בוים איז שוין געקומען אין קאָנטאַקט מיט די פאָרשטעהער פון די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען, וועלכע האַלטען, אַז אַ בלאָק פון די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען איז נויטיג.

ווי מען אינפאָרמירט אונז האָבען די ביז-איצטיגע אונטערהאַנדלונגען בעווי-זען, אַז די רעאַליזאַציע פון פּראָיעקט צו שאַפען אַ מינדערהייטס-בלאָק, טרעפט נישט אָן אויף קיין שום פּרינציפּיעלע שטערונגען.

פון דער יודישער זייט וועלען צום בלאָק געהערען אַלע ריכטונגען, וועלכע האָבען געהערט צום מינדערהייטס-בלאָק אין יאָהר 1922, אַ חוץ דער „אגודה".

דאָס פּרעזידיום פון „סטראָניצטוואָ כלאָפּסקיע" (פּויערים-פּאַרטיי) האָט נעכ-טען אַרויסגעשיקט פאָלגענדען בריף צו די אויבער-לייטונגען פון פּ.פּ.ס., „וויז-וואָלעניע", אַרבייטס-פּאַרטיי און נ.פּ.ר. (לעוויצאַ):

כדי צו שאַפען אַ גרויסען כח פון אַרבייטענדען פּוילען, לעגען מיר פאָר צו שאַפען אַ דעמאָקראַטישען וואַהל-בלאָק פון פאָלגענדע פּאַרטייען, פּ.פּ.ס., „פּויערים-ריכטונג", „וויזוואָלעניע", „נ.פּ.ר." לינקס, מיר בעטען צו ענטפערען אין פערלויף פון 6 טעג.

וואַרשאַ, 5 (טעלעפאָניש) די פּוי-לישע פּרעסע פון זונטאָג דעם 6 ד. ח. מעלדעט, אַז די אוקראַאינער וועלען נישט צוטרעטען צום בלאָק פון די נאַ-ציאָנאַלע מינדערהייטען צוליב די לעצ-טע אָנגעשטרענגטע בעציהונגען צוליב'ן שוואַרצבאַרד פּראָצעס.

געענדערט דעם סטאַטוט פון באַנק-פּאָלסקי

דאָס געלד פון דער הלואה קומט שוין אַריין אין לאַנד.

וואַרשאַ, 5 (טעלעפאָניש פון אונ-זער קאָרעספּאָנדענט) דער וויצע-פּרעמיער באַרטעל האָט ערקלערט די פּרעסע-פאָרשטעהער, אַז אויף דער נעכטיגער זיצונג פון מיניסטאָרען-ראַט איז אָנגענו-מען געוואָרען דער נייער סטאַטוט פון באַנק-פּאָלסקי, אַזוי, אַז אַלע מניעות צו בעקומען די אַמעריקאַנער הלואה זענען שוין בעזייטיגט געוואָרען. דעם 9 נאָ-וועמבער וועלען שוין די סומעס פון דער הלואה אָנהויבען אַריינצופליסען קיין פּוילען, דער אַמעריקאַנער אַמבאַ-סאַדאָר סטעטסאָן האָט ערקלערט, אַז דער אַמעריקאַנער בעאָבאַכטער קומט קיין פּוילען דעם 23 נאָוועמבער.

דירה-געלד וועט נישט געהעכערט ווערען

לאָקאַטאָרען-שוץ וועט נישט אָפּגעשאַפט ווערען.

וואַרשאַ, 5 (טעלעפאָניש) דאָס מיניסטעריום פאַר עפענטליכע אַרבייטען טיילט מיט, אַז דער פּראָיעקט, וועלכען דאָס מיניסטעריום האָט אַריינגעטראָגען אין מיניסטאָרען-ראַט וועגען פערשטאַרקען די בוי-בעוועגונג אין לאַנד, זעהט נישט פאָר קיין שום העכערונג פון דירה-געלד און נישט אָפּשאַפען דעם לאָקאַ-טאָרען-שוץ.

מאַניפעסטאַציע פון עסטרייכישע מאָנאַרכיסטען.

ווין, 5. (ספּ. טעל.). די עסטריי-כישע מאָנאַרכיסטען האָבען נעכטען איינגעאָרדענט אַ גרויסע מאָנאַרכיסטי-שע מאַניפעסטאַציע. פּולקאָווניק וואָלף האָט געהאַלטען אַ רעדע לטובת אַ מאָ-נאַרכיע אין עסטרייך, די אָנגעקומענע פּאָליציי האָט געשטערט דעם רעדנער צו ענדיגען זיין רעדע.

אויפגעריסען אַ גראַנאַט און דערהרג'עט 7 פּערזאָן.

ווילנאָ, 5 (ספּ. טעל.) אין וואָסטימקען קרייז האָט אין הויז אויפגע-ריסען אַ גראַנאַט, דאָס גאַנצע הויז איז זיך איינגעפאַלען אויף שטיקלעך. 3 פּער-אָן זענען דערהרג'עט געוואָרען, 4 שווער-פערוואונדעט

ליקווידירט דעם שוואַרצבאַרד-קאָמיטעט.

פּאַריז, 5. (אַטע). דאָ איז פאָרגע-קומען אַ זיצונג פון קאָמיטעט צו פער-טיידיגען שוואַרצבאַרד'ן. ס'איז בעשלאָ-סען געוואָרען דעם קאָמיטעט צו ליק-ווידירען. ס'איז ווייטער פעסטגעשטעלט, אַז אַ גרויסער טייל פון די סומען וואָס זענען אין פערשידענע לענדער געזאַ-מעלט געוואָרען פאַר'ן שוואַרצבאַרד-קאָמיטעט, זענען נישט פערנוצט גע-וואָרען.

נאָך קורצע און שווערע ליידען איז נעכטען געשטאָרבען אין עלטער פון 54 יאָהר מיין ליבער מאַן, טייערער פאָטער, שוואָגער, ברודער און אָנקעל נ. ע.

חיים אבא שיפּלינגער

די לוי' קומט פאָר היינט, זונטאָג, דעם 6. נאָוועמבער ד. י. 1 אַ זייגער מיטאָג פון טרויער-הויז, אַלעע 1. מאַי (פּאַסאַזש-שולץ) 25, וועגען וואָס עס טיילט מיט

די אין טיפען טרויער הינטערבליבענע.

139

בעקאַנטמאַכונג.

דער בעוואוסטער הערען-שניידער אַטעליער

A. M GRZYBOWSKI

16 Piotrkowska 16

נעהמט אָן אַלערליי בעשטעלונגען און פיהרט אויס לויט די לעצטע אויסלענדישע פאַסאָנען צו מעסיגע פּרייזען. רעיעלע און פּינקטליכע אויספיהרונג. מיט אכטונג

A. M. GRZYBOWSKI
Piotrkowska 16

152

אויפפאָדערונג!

אַזוי ווי מיינע געוועזענע שותפים יודעל רובינשטיין (וואָסכאָדניאַ 45) מיט זיין פאָטער מענדעל פון פּאַביאַניץ האָבען מיר צוגענומען אַלץ, וואָס כ'האָב זיי אָנגעטרויט און ווילען נישט דעקען זאָגאַר די שותפות-חובות און אויף די פילמאָליגע אויפפאָדערונגען פון הרב ר' יוסעלע פיינער, ווילען זיי נישט קומען צו אַ דין תורה. דעריבער פאָדער איך זיי נאָכאַמאָל אויף צו קומען צו אַ דין תורה אין משך פון 8 טעג. אין געגענפאַל, וועל איך געצוואונגען זיין אָנצונעהמען די שטרענגסטע מיטלען און זאָגאַר איבערגעבען די זאַך דער פּראָקוראַטור.

משה סרעברנע, פּאַנסקאַ 1.

148

לעטשניצע

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

אויף זאַכאָדניאַ 27 רוג קאָנסטאַנטינער טעל. 16-44

עס נעהמען אָן דאָקטוירים פון אַלע ספּעציאַליטעטען:
ד"ר קאַלינסקי, אויגען-קראַנקהייטען דינסטאָג, דאָנער-שטאָג און שבת פון $9^1/_2$—$10^1/_2$
ד"ר יאַסטרזשעמבסקי, אויגען-קראַנקהייטען מאָנטאָג, מיטוואָך און פרייטאָג פון $6^1/_2$—$10^1/_2$ און פון 3 – 6 טעגליך,
ד"ר קאַליש, כירורגישע קראַנק. פון 11–12 און פון 6—7
ד"ר טראַווינסקי, „ „ „ $4^1/_2$—$5^1/_2$ נאָכם.
ד"ר קאַלורסקי, אינערליכע קראַנק. פון 12—2 נאָכם.
ד"ר מיסיאָז, „ „ „ $3^1/_2$—$4^1/_2$ נאָכם.
ד"ר רייטעראָווסקי, לונגען קראַנק. פון 1—2 נאָכם.
ד"ר דאַבראָוואַלסקי, הויט און ווענער. קראַנק. פון 3 4
ד"ר גערשוני, פון 11 ביז 12 מיטאָג.
ד"ר בר ניקאָווסקי, אויערן-, האַלז- און נאָז-קראַנקהייטען מאָנטאָג, מיטוואָך און פרייטאָג פון 10—11, „טעגליך 3—4.
ד"ר קניכאָוויעצקי, קינדער-קראַנקהייטען פון $1^1/_2$—$2^1/_2$
ד"ר מאַרינאָווסקי, אַקושעריע- און פרויען-קראַנקהייטען פון 11—12 מיטאָג אויסער דינסטאָג און פרייטאָג.
ד"ר יאַשינסקי, פרויען-קראַנקהייטען פון 12 – 1 מיטאָג.
ד"ר יאַקאָב קאַז, „ „ „ $5^1/_2$—$6^1/_2$ אָוו.
ערצטליך-דענט. גאַבינעט פּיאָטראָווסקאַ פון 4 7 אָוו.

אַלערליי אונטערזוכונגען און ערצטליכע אַנאַליזען, עלעק-טריזאַציע, איינשפּריצונגען, דורכשטראַהלונגען און היילונג מיט רענטגען-שטראַהלען קוואַרץ-לאַמפּ. אָפּעראַציעס און אַפּאַטרונקעס. ציטער פאַר קראַנקע. קאָסמעטישער קאַבינעט.

יור. י. אינפעלד

.42 נאָסכאָדניאַ .42

אַ

פראַנט-פענסטער

איבערצוגעבען פאַר אַ מאָ-דיסטקע אָדער פאַראַ זייגער-מאַכער. — צו ערפאַהרען ריי, ינסקי 53, אין גאַ-לאַנטעריע-געוועלב. 146

קעכין

ביי גוטען געהאַלט

קאָן זיך מעלדען

זשעלאַנאַ 3, וו. 8

פון 2 ביז 4 נאָכמיטאָג.

שטריקער-אַרבייטער

ווערען געזוכט, ביי א. קרישטאַל קאַלענבאַך 23

לעבער

צו נעהען אויף דער מאַשין ווערען אָנגענומען ביי

ג. נאָרדמאַן

29 צעגעלניאַנאַ 29

העבאַמע

NIEMOJ

2 מלינאַרסקאַ 2

(פריהער ברזשעזשינער 13) אָנגעשטעלט און דער קראַנקען-קאַסע, נעהמט אָן געבורטען-הילפע קאָסטענ און פריוואַט.

206

אַ צימער און קוך

איז פון זאָפאָרט צו פער-מיטען אין צענטרום פון שטאָט. צו ערפאַהרען אין אַדמיניסטראַציע פון דער צייטונג. 140

אַ זיכערע פּרנסה

אַ גוט-איינגעפיהרטער וויהלן-פּראַק איז צוליב אַבריזע איבערצוגעבען. צו ערפאַהרען פּעטריקאָווער 249, אין קויהלען-סקלאַד. 139

אַ יונגערמאַן

פון אַנשטענדיגע עלטערן זוכט אַ שטעלע וואו צו שלאָפען פאַר אַ קליינעם געהאַלט. — אָפּערטען אין אַדמיני. פון דער צייטונג אונטער ליטערע „B" 149

רעוויזיע אין סיים-האָטעל.

אין צימער פון דעפּ. פּאָדהורסקי געפונען קאָמוניסטישע ליטעראַטור.—דער דעפּוטאַט ערקלערט, אַז ס'געהערט נישט צו איהם. — סיים-מאַרשאַלעק וועט אינטערווענירען.

וואַרשאַ, 5. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). פרייטאָג האָבען אַגענטען פון אויספאָרשונגס-אַמט אַדורכגעפיהרט אַ רעוויזיע אין סיים-האָטעל, אין דער וואוינונג פון די אוקראַינישע דעפּוטאַטען, פּאָדהירסקי, קאָזשיצקי דמיטריוק און סען. קאַרפּינסקי. דעפּ. פּאָדהירסקי האָט וועגען דער דאָזיגער רעוויזיע ערקלערט פאָלגענדעס:

6 אַ זייגער אין אָוונד האָבען אין דער טיר פון מיין צימער אָנגעקלאַפּט עטליכע הערען און ערקלערט, אַז לויט אַ בעפעהל פון אויספאָרשונגס-אַמט ווע-לען זיי אַדורכפיהרען אַ רעוויזיע אין מיין צימער. נישט קוקענדיג אויף מיין פּראָטעסט זענען די דאָזיגע הערען צו-געטרעטען אַדורכצופיהרען די רעוויזיע. זיי האָבען צוגענומען צוויי וואַליזעס אין וועלכער ס'האָט זיך געפונען קאָמו-ניסטישע ליטעראַטור. זיי האָבען אויך צוגענומען צוויי טעקעס, וועלכע געהע-רען צו דעפּ. קאָזשיצקי. ביי דער פּער-זענליכער רעוויזיע האָט מען ביי מיר גאָרנישט געפונען. אין פּראָטאָקאָל האָט מען אָבער בעמערקט, אַז מ'האָט ביי מיר געפונען אַן אויפרוף פון נ. פּ. ר. און די שליסלען צו די וואַליזען. מ'דאַרף פעסטשטעלען, האָט ווייטער ערקלערט דעפּ. פּאָדהירסקי, אַז אין אונזער וואוינונג האָבען געוועכ-טיגט פערשידענע דעפּוטאַטען, אַז אין פערלויף פון עטליכע וואָכען איז פון אונז קיינער דאָרט נישט געווען און אַז לעצטענס האָט דאָרט גענעכטיגט דעפּו-טאַט פּאַשטשוק. איך האָב וועגען דעם מיטגעטיילט דעם דעפּ. כרוצקי, וועלכער האָט וועגען דעם געמאָלדען דעם סיים-מאַרשאַלעק ראַטאַי. דער סיים-מאַרשאַ-לעק האָט ערקלערט, אַז ער וועט פער-לאַנגען ערקלערונגען.

9 אַ זייגער אין אָוונד זענען פאָר-שטעהער פון אויספאָרשונגס-אַמט געקו-מען אין דער סיים-געביידע נאָר זיי זע-נען אויפ'ן גרונד פון אַ פערשטענדיגונג מיט דעם סיים-ביוראָ, פערהאַלטען גע-וואָרען דורך דער וואַך פון מאַרשאַלעק.

פון אָפיציעלע קוועלען אינפאָרמירט מען: די זיכערהייטס-מאַכט אין וואַרשאָ האָט בעקומען ידיעות, אַז אין דער וואוינונג פון דעפּ. פּאָדהירסקי אין סיים-האָטעל געפינט זיך קאָמוניסטישע לי-טעראַטור.

אויפ'ן גרונד פון דעם, איז דעם 4. נאָוועמבער אַדורכגעפיהרט געוואָרען אַ רעוויזיע אין זיין וואוינונג. ס'זענען בע-פונען געוואָרען 2 וואַליזען מיט קאָמו-ניסטישע ליטעראַטור, וועלכע זענען צו-גענומען געוואָרען.

וואַרשאָ, 5 (טעלעפאָניש פון אונ-זער סיים-קאָרעספּאָנדענט) אין צוזאַמענ-האַנג מיט דער רעוויזיע אין סיים-האָ-טעל, האָט דעפּ. פּאָדהירסקי בעזוכט דעם סיים-מאַרשאַלעק און ערקלערט, אַז די וואַליזעס און טעקעס, וועלכע זענען צוגענומען געוואָרען בעת דער רעוויזיע געהערען נישט צו איהם.

נייע פערפלייצונג אין אמעריקא

אונגעהויערע שאָדענס — 150 אומגעקומענע.

ניו-יאָרק, 5 (ספּ. טעל.) בעת די לעצטע 2 טעג איז ווידער פאָרגעקומען אַ קאַטאַסטראָפאַלע פערפלייצונג אין די מזרח- און מערב-שטאַטען פון אַמעריקאַ. אין דער געגענד פון מאַסאַטשוסעטס האָט דאָס וואַסער אונטערגעשווענקט 400 הייזער.

עס האָט אויך שטאַרק געליטען דער שטאַט ווערמאָנט. די באַהן-קאָמוניקאַציע איז איבערגעריסען געוואָרען.

ניו-יאָרק, 5 (אַט"ע). דער וויצע-גובערנאַטאָר פון שטאַט ווערמאָן דזשעק-טאָן איז דערטרונקען געוואָרען בעת דער פערפלייצונג. די שטאָדט מאַנטפּע-ליער איז איינגאַנצען פערגאָסען. ס'גע-הען אַרום קלאַנגען, אַז ס'זענען אומגע-קומען 150 פּערזאָן.

ניו-יאָרק, 5 (ספּ. טעל.) צוליב די געוואַלדיגע שטורם-ווינדען האָבען אויס-געגאָסען די טייכען און די מזרח-שטאַ-טען זענען פערפלייצט געוואָרען. ביז-איצט זענען אָפּגעצעהלט געוואָרען 17 טויטע. די שאָדענס בעטרעפען עטליכע מיליאָן דאָלאַר. די שטאַטען ניו-יאָרק און מאַסאַטשוסעטס געפינען זיך טיילווייז אונטערן וואַסער. די באַהן-קאָמוניקאַציע איז איבערגעריסען געוואָרען.

איטאַליען וויל פערכאַפּען אַלבאַניען.

וויען, 5. (ספּ. טעל.) די „ווינער אַלגעמיינע צייטונג" טיילט מיט, אַז ס'זענען פערהאַן פערשידענע סימנים, אַז איטאַליען איז גרייט אין ווינטער צו אָקופּירען אַלבאַניען און שטעלען פאַר אַ געשעהענישען פאַקט.

אמבאַסאַדאָר בירק פריי-געשפּראָכען:

טאַלען, 5 (אַטע) נעכטען 1 אַ זייגער בייטאָג איז אַרויסגעטראָגען גע-וואָרען דער אורטייל אין פּראָצעס פון געוועזענעם עסטלענדישען אַמבאַסאַדאָר אין מאָסקווא בירק, וועלכער איז בע-שולדיגט געוואָרען, אַז בעת ער איז געווען אַמבאַסאַדאָר האָט ער געשריבען אַרטיקלען לטובת די סאָוויעטען, בירק איז פרייגעשפּראָכען געוואָרען, ער איז אָבער אָפּגעזאָגט געוואָרען פון זיין אַמט.

פאָרזיצער פון אַמעריקאַנער „אָרט" ד"ר הענרי מאָסקאָוויטש אין מאָסקווע.

מאָסקווע (י.ט.א.) ד"ר הענרי מאָס-קאָוויטש, פאָרזיצער פון אַמעריקאַנער „אָרט"-אָרגאַניזאַציע און מיטגליד פון „אָרט"-פערבאַנד-פערוואַלטונג, איז אָנגע-קומען קיין מאָסקווע.

„דער צוועק פון מיין איצטיגען קומען קיין סאָוויעט-רוסלאַנד(—)האָט ד"ר מאָס-קאָוויטש געזאָגט דעם יט"א-פאָרשטעהע-איז גרינדליך צו בעקענען זיך מיט דער לאַגע פון די יודישע האַנדווערקער און אויך מיט דעם מצב פון דער יודישער קאָלאָניזאַציע.

די ערשטע ציוניסטישע קאָנפערענץ אין אויסטראַליען.

מעלבורן, (י.ט.א.) דאָ איז פאָר-געקומען די ערשטע ציוניסטישע קאָנ-פערענץ פון גאַנץ אויסטראַליען. די דאָ-זיגע קאָנפערענץ איז בכלל דער ערשטער אָרגאַניזאַציאָנעלער פּרוב פון דער יודי-שער געזעלשאַפט אין ווייטען אויסטראַ-ליען.

די קאָנפערענץ איז צונויפגערופען געוואָרען לויט דער איניציאַטיוו פון פאָרשטעהער פון דער אַלוועלטליכער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע ד"ר אַלעק-סאַנדער גאָלדשטיין. אין דער קאָנפע-רענץ האָבען זיך בעטייליגט דעלעגאַ-טען פון די ציוניסטישע פעראיינען אין אַלע שטאַטען פון אויסטראַליען.

די אַראַבער אין אמעריקא שאַפען אַ פּאַרטיי,

וואָס וועט שטרעבען צו דער אומאָבהענגיגקייט פון ארץ-ישראל, סיריען און לבנון.

ירושלים. (יט"אַ). ווי עס טיילט מיט די אַראַבישע צייטונג „יאַרמוק" האָבען די אַראַבער, וואָס האָבען אויס-געוואַנדערט פון ארץ-ישראל, סיריען און לבנון און וואוינען איצט אין אַמע-ריקאַ געשאַפען אַ פּאַרטיי אונטער'ן נאָ-מען: „די פּאַרטיי פאַר פרייהייט פון די אַראַבישע לענדער".

די פּאַרטיי וועט קעמפען פאַר דער פולשטענדיגער אומאָבהענגיגקייט פון ארץ-ישראל, סיריען און לבנון, וואָס זאָ-לען זיך קאָנסטיטואירען אַלס פרייע רע-פּובליקען.

ס'דראָהט טויט-שטראָף

18 יודישע יונגעלייט אין ליטע.

קאָוונע, 5 (יט"אַ טעלעגראַפיש). די ליטווישע רעגירונג האָט פערעפענט-ליכט אַן אָפיציעלען קאָמוניקאַט, אַז דער זיכערהייטס-מאַכט איז געלונגען צו ענטדעקען אַ פערצווייגטע קאָמוניסטישע אָרגאַניזאַציע איבער גאַנץ ליטע. ס'זע-נען פאָרגעקומען פיל אַרעסטען. צווישען אַנדערע זענען אַרעסטירט געוואָרען 18 יודישע סטודענטען און אַרבייטער. ביי די איצטיגע פאַשיסטישע פערהעלטנישען אין ליטע דראָהט די אַרעסטירטע טויט-שטראָף.

אַ נאַוויסוואַורה ערמאָרדעט 22 פרויען

צוליב סעקסועלע צוועקען.

לאָנדאָן, 5. (אַטע). אין ווינעפּיג האָט זיך אָנגעהויבען דער פּראָצעס גע-גען דעם אַרבייטער מיט'ן נאָמען נעל-סאָן, וועלכער איז בעשולדיגט אין ער-מאָרדען 22 פרויען אויס סעקסועלע סיבות. דער אַדוואָקאַט פון בעשולדיג-טען האָט ערקלערט, אַז זיין קליענט איז גייסטיג-קראַנק. דער פּראָצעס וועט דויערן עטליכע טעג.

דועלען צוליב די אַנטי-יודישע עקסצעסען אין בודאַפּעשט.

יודישע סטודענטען דועלירען זיך מיט די האַקענקרייצלער.

בודאַפּעשט, 5 (י.ט.א. טעלעגראַפיש) 2 יורישע סטודענטען האָבען אַרויסגערופען אויף אַ דועל די ביידע פאָרזיצערס פון די סטודענטישע פערבאַנ-דען אין אונגאַרן. די יודישע סטודענטען האַלטען, אַז מיט זייער בעציהונג האָ-בען זיי דערנידריגט דעם כבוד פון די יודען. די דועלען זענען פאָרגעקומען. דער פאָרזיצער פון ערשטען פערבאַנד טוכל האָט בעקומען אַ קאָפּשניט און זיך געמוזט צוריקציהען פון דועל, ווייל ער איז געוואָרען אומפעהיג ווייטער צו קעמפען. דאָס אַנדערע פּאָר האָט לענגער געקעמפט. זיי האָבען ביידע בעקומען וואונדען און דער דועל האָט זיך פערענדיגט.

ענטדעקט אַ נייעם יודישען שבט,

וואָס שטאַמט פון שלמה המלך'ס צייטען.

מאָסקווע, 5 (ספּ. טעל.) דער מיט-גליד פון דער ווישניעווער אַקאַדעמיע האָט אויף דער לעצטער זיצונג מיטגע-טיילט, אַז ער האָט ענטדעקט אין סאַ-מאַרקאַנד אַ נייעם יודישען שבט פון 10 טויזענד מאַן, וועלכער וואוינט אין סאַ-מאַרקאַנד נאָך פון שלמה-המלך'ס צייטען. די מיטגלידער פון דעם שבט זע-נען זיך מפרנס פון פערקויף פון אויסער געוועהנליכע אַרטיסטישע אויסאַרבייטונ-גען, פיל פערנעהמען זיך אויך מיט לאַנדווירטשאַפט. אין די נאָהענסטע טעג פאָהרט אַרויס קיין סאַמאַרקאַנד אַ ספּע-ציעלע וויסענשאַפטליכע עקספּעדיציע, בראש פון וועלכער עס וועט שטעהן דער בעקאַנטער יודישער עטנאָגראַף לוריע.

אַנטי-יודישע עקסצעסען

זענען אויסגעבראָכען אין בוקאַרעשטער אוניווערזיטעט.

וויען, 5 (י.ט.א. טעלעגראַפיש) פון בוקאַרעשט זענען דאָ דערהאַלטען געוואָרען ידיעות, אַז אין דער אוניווערזיטעט זענען אויסגעבראָכען אַנטי-יודישע עקסצעסען, 10 יודישע סטודענטען זענען בלוטיג צושלאָגען געוואָרען.

די רומענישע רעגירונג האָט אַרויסגעגעבען אַ בעקאַנטמאַכונג, אַז זי וועט אָנווענדען שאַרפע מיטלען, געגען די אומרוהען-מאַכער.

דאָס קינד איז לעבעדיג און לוסטיג,

וואָס בעקומט טעגליך

שאָקאָלאַד

Plutos

דאָס קרעפטיגט און ערמוטיגט די קינדער.

151

SPLENDID

היינט ☛ ווידערהאָלונג פון דער פרעמיערע! ☚ היינט

פון גרויסען מייסטערווערק פון אייראָפּאַ און אַמעריקאַ

מעכטיגע סימפאָניע פון ים און פון ליבע — אין 12 טיילען

די ים-בעסטיע

זעהר ריהרענד וועלט-מייסטערווערק מיט'ן גענאַלסטן געגענווערטיגען טראַגיקער

Dolores Costello און די ענטציקענדע שעהנהייט John Barrymor

דער פילם האָט געפייערט טריומפען אין אַמעריקאַ, ענגלאַנד, פראַנקרייך, דייטשלאַנד און עסטרייך. :-: דאָס בילד קאָסט 3,000,000 דאָלאַר.

די צייטונג „News": וויפיל איהר זאָלט נישט שיטען קיין קאָמפּלימענטען פאַר דעם בילד, וועט איהר נישט אַרויסזאָגען אַזוי פיל, וויפיל דאָס בילד האָט זיך פערדינט.

„Morning Telegr.": יעדער פילם-ליבהאָבער דאַרף זעהן דאָס בילד. :-: „Film-Kurjer": דאָס איז אַ סענסאַציע, וועלכע רופט אַרויס די גרעסטע אָנערקענונג פון די צושויער.

„Be liner Herold": „די ים-בעסטיע" איז דער בעסטער פילם פון אַלע, וועלכע האָבען בעוויזען צו דערגרייכען די העכסטע פילם-קונסט.

פון האַלב 2 ביז 3 אַ זייגער נאָכמיטאָג זענען די פרייזען פון אַלע פּלעצער 50 גר. און 1 זל.

לאָדז. 6 נאָוועמבער 1927.

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז. 6 נאָוועמבער 1927.

דער פינאַל

פון עקספּערימענטען און סענסאַציעס.

באַלד נאָך דער מאַי-איבערקעהרעניש האָט מאַרשאַל פּילסודסקי צונויפגערופען די פאָרשטעהער פון די סיים-קלובען און האָט זיי ערקלערט, אַז ער וועט מאַכען דעם לעצטען פּרוב צו רעגירען אין לאַנד אָהן אַ באַטעק. ס'האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז דער באַטעק איז אייגענטליך נישט געווען קיין גרויסע נויטווענדיגקייט: יעדעס מאָל, ווען דער סיים האָט דערפיהלט, אַז איבער זיין קאָפּ פייפט די בייטש, האָט ער זיך הכנעה'דיג געבויגען און געלאָזט זיך פיהרען אין דער ריכטונג, אין וועלכער ס'האָט געצויגען די פעסטע צוים, וועלכע די רעגירונג האָט איהם אָנגעטון אויפ'ן מויל.

די הכנעה'דיגע האַלטונג פון סיים, האָט איהם געמאַכט פאַר אַן'אונגערשעפּליכען קוואַל פון פּאַרלאַמענטאַרישע עקספּערימענטען און פּאָליטישע סענסאַציעס. יעדעס בעגעגעניש פון רעגירונג מיט'ן סיים איז געווען אַ נייער מין עקספּערימענט איבער'ן פּוילישען פּאַרלאַמענטאַריזם, יעדער פאַל פון בעריהרונג צווישעןביידע קערפּערשאַפטען איז פּערוואַנדעלט געוואָרען אין אַ פּאָליטישע סענסאַציע, וועלכע איז אָפט געווען אונגעוואַרטעט פאַר ביידע צדדים.

די רעגירונג האָט אָהן אויפהער עקספּערימענטירט איבער'ן סיים. ס'האָט נעקאָנט מאַכען דעם איינדרוק, ווי די רעגירונג וויל אויספּרובען דאָס געדולד פון די געזעצגעבער, ווי ווייט קאָן געהן די אונטערטעניגקייט, די פּראָטעסט-אונפעהיגקייט, די פּולקאָמע הכנעה, צונויפגערופען — און פונאַנדערגעלאָזט, בעשטימט אַ סעסיע — און זי נישט צוזאַמענגערופען.

ס'איז געשאַפען געוואָרען אַ לאַגע פון שטענדיגער אונזיכערקייט, צי דער סיים וועט ווען ס'איז דאָך אַמאָל קומען צום וואָרט. די רעגירונג האָט שוין אויפגעהערט אַפילו זיך צו געבען די טרחה פון דורכטראַכטען די טאַקטיק, ביי וועלכער זי דאַרף זיך האַלטען אין דער בעציהונג צום סיים; ס וועט שוין זיין, מען וועט שוין מאַכען, אָפּהענגיג פון דעם מאָמענט און פון די אומשטענדען, וואָס וועלען זיך אין געגעבענעם מאָמענט שאַפען.

דערפון איז געקומען דער מקור פון סורפּריזען און סענסאַציעס. אַפילו דער לעצטער אַקט, דאָס שליסען די לעצטע בודזשעט-סעסיע און דערמיט דאָס פּאַקטישע פונאַנדערלאָזען פון סיים איז אויך געווען אַ סורפּריז, וועלכען ביידע צדדים האָט נישט ערוואַרט. פאַרקעהרט, די רעגירונג האָט לכתחילה געמיינט גאַנץ ערנסט מיט'ן בודזשעט, וואָס איז אַריינגעטראָגען געוואָרען אין סיים, וויצע-פּרעמיער באַרטעל האָט געזאָלט אַרויסטרעטען מיט אַן'עקספּאָזע, מיניסטער טשעכאָוויטש האָט געזאָלט געבען ערקלערונגען וועגען דער ווירטשאַפטליכער לאַגע אין לאַנד. און טאַקע אין דער סאַמע לעצטער מינוט איז אָנגענומען געוואָרען אַ בעשלוס און אָנשטאָט דער עקספּאָזע האָט פּראָפ. באַרטעל אַרויסגעצויגען פון קעשענע אַן'אַנדער פּאַפּירעל און אַדורכגעלייענט פאַר די רעפּוטאַטען אַ פּאַר קורצע ווערטער.

ליבהאָבער פון פּאָליטישע פּיקאַנטעריעס קאָנען בעדויערען אויפ'ן פינאַל פונ'ם סיים. איבריגענס זענען שוין די סיים-סענסאַציעס געוואָרען אַ צו אָפּטע און זיך ווידערהאָלענדע ערשיינונג און האָבען שוין אויפגעהערט צו רייצען די פּאָליטישע נערוון.

דאָס לאַנד, די געזעלשאַפט וועט דעם סוף פון איצטיגען סיים נישט בעדויערען, די בעציהונג פון רעגירונג צום סיים איז געווען אַזוי צו זאָגען אַ פּילאָזאָפישע; אָט דער בר-מנן, האָט די רעגירונג געזאָגט, ריהרט זיך נאָך, מ'דאַרף איהם אַלזאָ אַזוי לאַנג שלאָגען, ביז ער וועט זיך אויפהערען צו ריהרען, צוקוקענדיג זיך צו דער געגען-פערהאַלטונג פון סיים צו דער רעגירונג, האָט אויך די געזעלשאַפט נישט געקאָנט האָבען קיין אַנדער בעגריף וועגען איהם און קיין אַנדער בעציהונג, ווי צו אַ בר-מנן. און אַזוי ווי דער דאָזיגער מצב דויערט שוין זעהר לאַנג, איז שוין אויך דאָס געפיהל פון פערוואונדערונג און רחמנות אינגאַנצען אָפּגעטעמפּט געוואָרען. דער איצטיגער סיים האָט געקאָנט אויפטון נאָר איין גוטע זאַך: זעהען וואָס גיכער צו פערשווינדען פון דער פּאָליטישער אַרענע. אַליין האָט ער דאָס נישט געטון. דאָס האָט געמאַכט, אמת, אָהן אַ בעזונדערען חשק, די רעגירונג. נישט וויינענדיג איבער'ן קערפּער פונ'ם אַלטען סיים, דאַרף איצט די געזעלשאַפט איבערגעהן צו דער שאַפונג פון אַ נייעם, מיט פרישע זאַפטען און כּוחות פולען סיים, וועלכער זאָל זיין נישט בלויז אַן'אָביעקט פון עקספּערימענטען און צוויפעלהאַפטע פּאָליטישע סענסאַציעס.

ל. ב.

די לעצטע מינוטען פון סיים.

נאָכ'ן אימפּעט פון די גרויסע הכנעות און צושפּילטע ליידענשאַפטען.

די בעראַטונגען פון די קלובען האָבען זיך אָנגעהויבען דאָנערשטאָג גאַנץ פריה. אין סיים האָט געהערשט אַ אונגעוועהנליכע לעבהאַפטיגקייט. מאַסענווייז זענען זיך צונויפגעפאָהרען די דעפּוטאַטען, וואָרום חוץ דעם אינטערעס צו דער סעסיע, האָט גערייצט די דעפּוטאַטען נאָך אַ וויכטיגער אַרגומענט: די פּענסיע פאַר'ן חודש נאָוועמבער, וועלכע האָט אויסגעמאַכט 983 זל. — שוין אַראָברעכענענדיג די סומע, וואָס דער מאַרשאַלעק האָט געהייסען אַראָבנעהמען פאַר'ן 29 און 30 נאָוועמבער, ווייל דעם 28. ד. ח. ווערט מען שוין אויס „קעסט-קינדער פון דער מלוכה"...

אין די קלובען און אין די קולוּאַרען האָט דעריבער געהערשט ווי אין אַ ביהנשטאָק. אַלע פּאַרטייען האָבען זיך בעראַטען וועגען דער לאַגע און פערשידענע מיינונגען האָבען זיך געלאָזט הערען. די ענדעקעס, למשל, האָבען בעשלאָסען צו פאָדערן, אַז דער סיים זאָל אָבשיקען דער רעגירונג דעם ביודזשעט צוליב צוויי מאָטיווען. — ערשטענס, דערפאַר, ווייל עס זענען אין איהם נישטאָ די אויספיהרליכע פּאָזיציעס, וואָס ס'איז געגען דער קאָנסטיטוציע, און צווייטענס — ווייל מען האָט נישט קיין צוטרויען צו דער רעגירונג.

די כאַדעקעס האָבען בעשלאָסען צו שטימען פאַר אָבשיקען דעם בודזשעט אין דער קאָמיסיע, ווייל נור זי, די קאָמיסיע, איז בערופען צו ענטשיידען די פראַגע, צי דער בודזשעט איז אין הסכם מיט דער קאָנסטיטוציע.

די סאָציאַליסטען האָבען אויך בעשלאָסען צו שטימען פאַר אָפּשיקען אין דער קאָמיסיע נור בתנאי, אַז אויפ'ן פּלענום זאָל ביי דער ערשטער לעזונג פאָרקומען אַ דיסקוסיע, כּדי די רעדנער זאָלען האָבען די מעגליכקייט אָנצווייזען אויף דער האַנדלונג פון דער רעגירונג.

אינ'ם זעלבען זין האָט זיך אויך אַרויסגעזאָגט „פּיאַסט". „וויזוואָלעניע" און דער פּויערים-קלוב האָבען בעשלאָסען אָבצושיקען דעם בודזשעט אין דער קאָמיסיע, אָבער דערביי זאָל ערקלערט ווערען אויפ'ן פּלענום, אַז צוליב דעם, וואָס ס'איז געבליבען וועניג צייט צו ערלעדיגען דעם בודזשעט מעריטאָריש, דאַרף ער דערווייל ערלעדיגט ווערען נור פאָרמעל.

אויך די יודישע „קאָלאָ" האָט בעשלאָסען צו שטימען פאַר אָבשיקען דעם בודזשעט אין דער קאָמיסיע, און דאָרט פאָדערן פון דער רעגירונג ערגענצונגס-ערקלערונגען צום בודזשעט.

אַלס רערנער מצד די ענדעקעס איז אַרויסגעשטעלט געוואָרען דעפּ. גלאָמבינסקי, וועלכער האָט צוגעגרייט, ווי זיינע מקורבים פערזיכערען, אַ זעהר שאַרפע רעדע געגען דער רעגירונג. מצד פּ.פּ.ס. האָט געזאָלט רעדען דעפּוטאַט דיאַמאַנד. דעם רעדנער מצד דער „קאָלאָ" האָט געדאַרפט בעשטימען דאָס פּרעזידיום. אויך פּיאַסט און כ. ד. האָבען זיך געגרייט מיט שאַרפע אַטאַקעס געגען דער רעגירונג.

און אָט ביי אַזאַ צוריסענקייט פון די מיינונגען איז האַלב 2 בייטאָג זיך צונויפגעקומען דער סעניאָרען-קאָנווענט.

אָבער ווידער איז מען נישט געקומען צו קיין איינינקייט אין דער פראַגע, און ס'איז דעריבער בעשלאָסען געוואָרען, אַז דער פּלענום זאָל ענטשיידען דעם גורל פון דעם בודזשעט.

פאַר דער רעגירונג איז אַלזאָ, געוואָרען קלאָר די לאַגע: די מעהרהייט פון סיים וועט טאַקי אָפּשיקען דעם בודזשעט אין דער קאָמיסיע, אָבער פאַר דעם — וועט מען דער רעגירונג, ווי געהעריג אַריינזאָגען, און אָנשטאָט אַ זאַכליכע דעבאַטע, וועט די זיצונג זיך פערוואַנדלען אין אַן'אָנגריף געגען דער רעגירונג.

און דעריבער איז באַלד בעשלאָסען געוואָרען נישט צו וואַרטען מעהר קיין איין מינוט, נאָר תּיכף פערמאַכען דעם סיים דאָס מויל.

כּדי אָבער דאָס אַלץ זאָל זיין „שטרענג קאָנסטיטוציאָנעל" — זאָל דער סיים נישט פונאַנדערגעלאָזט ווערען, נאָר אָבגעלעגט ווערען ביזן 28-טען, און דעם 29-טען זאָל דער פּרעזידענט אינגאַנצען פונאַנדערלאָזען דעם סיים, ווי ס'הייסט די קאָנסטיטוציע.

די אויפרעגונג פון די דעפּוטאַטען, נאָכ'ן הערען דעם סורפּריז, וואָס די רעגירונג האָט פאַר זיי צוגעגרייט איז ווירקליך געווען אַן'אונגעהויערע. מען האָט געשריגען, געליאַרעמט, גערזידעלט די רעגירונג מיט נישט קיין פּאַרלאַמענטאַרישע אויסדריקען, דער מאַרשאַלעק איז געווען בלאַס ווי קאַלך, אָבער דאָס אַלץ גאָר אין די ערשטע עטליכע מינוט.

אַרויסגעהענדיג פונ'ם זיצונגס-זאַל, זענען די דעפּוטאַטען גאַנץ שנעל געלאָפען אין דער סיים-קאַנצעלאַריע, אָדער אין די סעקרעטאַריאַטען פון זייערע קלובען, כּדי צו ערלעדיגען די חשבונות פון דער פּענסיע פאַר דעם חודש, און דאָרט האָבען זיי זיך געקיהלט די הערצער מיט די 983 גילדען וואָס יעדערער האָט בעקומען...

אַ סך דעפּוטאַטען האָבען נעבעך. ביטער געזיפצט פון עגמת-נפש, וואָס מעהר וועלען זיי שוין דעם סיים נישט אָנזעהען. אַלענפאַלס אַלס דעפּוטאַטען... לאַנג האָבען זיי אַרומגעשפּרייזט אין די קולוּאַרען אומעטיגע, אָבער סוף-כּל-סוף האָבען זיי בעקומען דאָס פּעקעל און זיך פונאַנדערגעפאָהרען איבער זייערע היימען.

אַרום 8 אין אָוועגד איז שוין געווען פּוסטלעך אין די קולוּאַרען. די ענדעקעס זענען זיך צונויפגעקומען אויף אַ בעראַטונג אָבער, אַ פּנים, אַז פון גרויס אויפרעגונג, האָבען זיי גאָר נישט געקענט בעשליסען און באַלד זיך פונאַנדערגעגאַנגען.

אַ שווינדעל מיט אַמעריקאַנער וויזעס

הונדערטער יודישע עמיגראַנטען פון רומעניען זענען בעשווינדעלט געוואָרען דורך אַ פערטרעטער פון אַ שיפס-געזעלשאַפט.

(אַ בריף פון בוקאַרעשט).

אין עטליכע טעג אַרום דאַרף פאָרקומען פאַר דעם בוקאַרעשטער טריבונאַל זעהר אַן'אינטערעסאַנטער פּראָצעס.

דער פּראָצעס, אין וועלכען עס זענען אַריינגעמישט אַ גרויסע צאָהל פון היימלאָזע, דער אַמעריקאַנער קאָנסול פ ע ר מ ע ן און זיין געוועזענע סעקרעטאַרקע מיסעס ט אָ ט וּ, פון בוקאַרעסט, וועט פונאַנדערוויקלען פאַר די אויגען פון דער עפענטליכקייט דעם גאַנצען גרויל און טראַגיק פון די היימלאָזע און פליכטלינגע, וועלכע געפינען זיך שוין עטליכע יאָהר אין רומעניען, וואַרטענדיג נאָך אַלץ אויף די אַמעריקאַנער וויזעס. די געשיכטע, וואָס האָט געפיהרט צו דעם דאָזיגען פּראָצעס, איז פאָלגענדע:

באַלד ווי עס איז אין יוני 1924 אַרויס דאָס טרויריגע קוואָטע-געזעץ וואָס האָט כמעט פערמאַכט די טויערען פון די פעראייניגטע שטאַטען, זענען פיל יודישע עמיגראַנטען און היימלאָזע, וועלכע האָבען מיט סכּנות-נפשות געשמוגעלט די רוסיש-רומעניש גרעניץ, כּדי צו קענען פון דאַנען וואָס גיכער אָפּפאָהרען צו זייערע קרובים און פריינד אין די פעראייניגטע שטאַטען, געבליבען שטעקען אין מיטען וועג.

די לאַגע פון די דאָזיגע היימלאָזע און עמיגראַנטען איז געווען אַ פערצוויפעלטע — צוריקפאָהרען קיין רוסלאַנד האָבען זיי נישט געקענט, אַריינפאָהרען קיין אַמעריקאַ האָט מען זיי נישט געלאָזט און בלייבען דאָ אויפ'ן פּלאַץ האָבען זיי אויך נישט געקענט, מחמת די מאַכט האָט געפאָדערט פון זיי, אַז זיי זאָלען וואָס גיכער פערלאָזען דאָס לאַנד.

אַזוי אומגעפעהר האָט אין יענער צייט אויסגעזעהען די סיטואַציע פון די אַריבער דריי טויזענד יודישע היימלאָזע אין רומעניען.

אין די יאָהרען 1925 און 1926 זענען מיט דער הילף פון דעם אַזוי גערופענעם „יונייטער עוואַקואיישאָן קאָמיטעט" אַריבער 1700 היימלאָזע אין גאַנצען אָבגעפאָהרען פון דאַנען, עטליכע הונדערט איז עס געלונגען מיט דער הילף פון דערמאָנטען קאָמיטעט זיך איינצואָרדנען דאָ אויפ'ן אָרט. פאַר אַ גרויסען טייל פון די צום סוף דערמאָנטע היימלאָזע איז געלונגען דעם קאָמיטעט צו קריגען יורידישע רעכט זיי זאָלען מעגען בלייבען וואוינען אין לאַנד און אויספיהרען די אייגענע בערופען.

פיל ערגער האָבען עס אָבער געהאַט די איבעריגע היימלאָזע און עמיגראַנטען, וועלכע האָבען אַלץ אָפּגעוואַרט די מעגליכקייט צו קענען פאָהרען אין די פעראייניגטע שטאַטען פון אַמעריקאַ.

די לאַגע פון די דאָזיגע היימלאָזע איז געווען אין לשער. פרעמד, אָהן בירגער-רעכט און לרוב אָהן שום מיטלען אויף צו לעבען, האָבען די דאָזיגע נע-ונד'ניקעס זיך אַרומגעשלעפּט איבער דעם רומעניש-יודישען תּהום-המושב, זיך געוואַלגערט און די בתּי מדרשים, און אַנדערע בעהעלטעניש'ען. אויף דער ליכטיגער גאַס האָבען זיי זיך נישט געטאָרט ווייזען, וואָרים די פּאָליציי האָט געמאַכט „אַבלאַוועס" און געדראָהט מיט דעפּאָרטירען צוריק קיין רוסלאַנד.

פערשטעהט זיך, אַז לעבענדיג אונטער אַזעלכע בעדינגונגען האָבען די פערוואָגעלטע היימלאָזע נישט געקענט זוכען און אויך נישט געקענט קריגען קיין אַרבייט. מיט איין וואָרט, דאָס לעבען איז פאַר די אומגליקליכע היימלאָזע געוואָרען אַן'אמת'ער גהינום.

וועגען אָט דעם ביטערען גורל זייערען האָבען די היימלאָזע זיך איבערגעשריבען מיט זייערע אַמעריקאַנער קרובים און געבעטען מאַטעריעלע הילף, וואָס איז נוגע דער מאַטעריעלער הילף, האָבען זיך די אַמעריקאַנער קרובים באַלד אָבגערופען, בנוגע דער מאָראַלישער הילף, בעזונדערס וועגען דער פאָדערונג פון די היימלאָזע וואָס גיכער זיי אַריבערצונעמען קיין אַמעריקאַ, האָבען צום בעדויערען די אַמעריקאַנער קרובים, צוליב דעם טרויעריג-בעריהמטען קוואָטע-געזעץ, גאָרנישט געקענט טון.

אויב די קרובים האָבען גאָרנישט געקענט טון, האָט זיך דערפאַר געפונען אין בוקאַרעשט אַ יונגערמאַן, אַ פערטרעטער פון אַ שיפס-געזעלשאַפט וועמען דער ביטערער גורל פון די פערוואָגעלטע היימלאָזע איז אַזוי שטאַרק „דערגאַנגגען צום האַרצען", אַז ער האָט בעשלאָסען „קומען זיי צו הילף"...

דער פערטרעטער, וועלכער האָט געהאַט אַ „דריסת הרגל" ביי דער סעקרעטאַרקע פון דעם אַמעריקאַנער קאָנסול אין בוקאַרעשט, פרוי טאָטו, האָט איינגערעדט די פערצווייפעלטע היימלאָזע, אַז ער האָט אַ גוטע פערבינדונג מיט אַ הויכער פערזענליכקייט אין וואַשינגטאָן און טאַקע אַ דאַנק אָט דער פערבינדונג קען ער קריגען איינרייזע-דערלויבנישען פאַר יעדען היימלאָזען און עמיגראַנט.

פערשטעהט זיך, אַז פאַר דער דאָזיגער טובה האָט ער געפאָדערט די קליינע סומע פון הונדערט טויזענד לעי (אַנערך 500 דאָלאַר).

נעהמט מען אין אַכט, אַז פאַר גאַנץ רומעניען בעטרעפט די קוואָטע סך הכל 603 פערזאָן אַ יאָהר און אַז ביי דעם געפינען זיך אַן'ערך 30.000 ביטעס פאַר אַמעריקאַנער וויזעס און ווען מען בערעכענט אין וואָס פאַר אַ שווערער לאַגע עס געפינען זיך דאָ די היימלאָזע, איז זיין כּלל נישט צו חידוש'ן, וואָס אַ סך פון די שווער-געשטראָפטע עמיגראַנטען, האָבען געגלויבט דעם פערשוין און געזעהן אין איהם דעם איינציגען גואל פון זייערע נויטען.

ווי געזאָגט, איז ער געווען אַ שמעלקע מיט דער סעקרעטאַרקע פון דעם אַמעריקאַנער קאָנסול און זי איז דאָס געווען די הויכע פערזענליכקייט פון וואַשינגטאָן, וועלכע האָט דאָס אַזוי קונציג אונטערגערוקט איהר שעף פאַלשע ביטעס און געפעלשטע פאַרשריפטען, אויף וועלכע דער קאָנסול האָט אַ שטיקצייט אַרויסגעגעבען אַמעריקאַנער וויזעס.

עס האָט נישט לאַנג גענומען און אין קאָנסולאַט האָט מען זיך דערוואויסט פון זייערע שווינדלען און מ'האָט זיי ביידע אַרעסטירט.

דערווייל האָבען אַ סך היימלאָזע פערקויפט זייער ביסעל אָרימקייט און אָבגעגעבען דעם לעצטען גראָשען יענעם פערשוין, גלויבענדיג, אַז אַ דאַנק איהם וועט אויף זיי קומען די ישועה, אָבער אָנשטאָט דער ישועה זענען זיי געבליבען אָהן דאָקומענטען, אָהן אַ פּרוטה געלד און צו די אַלע צרות, וועלען זיי נאָך מוזען זיך פערענטפערען פאַר אַ שטראָף-געריכט.

ה. פייגעס.

דאָס לאָדזער יודישע מיידעל און דער דייטשער אפיציר

א מערקווירדיגע געשיכטע וועגען אַ יודיש מיידעל פון באַלוט, אין וועלכער ס'האָט זיך פערליבט א דייטשער מיליטערישער דאָקטאָר; ווי אַזוי דאָס מיידעל איז געפאַלען אין טיפסטען אָפּגרונד און איז שפּעטער צוריק דערהויבען געוואָרען אַ דאַנק דער ליבע פון'ם אָפיציר, וועלכע איז געווען שטארקער, ווי דער טויט.

2.*)

דאָס איז געווען אויף נאָוואָ-צעגעלניאַנא 3 אין א לאָקאַל ביי עפּעס א ליטוואַטשקע. די ליטוואַטשקע איז געווען א דורכגעטריבענע פערשוינטע. זי האָט אויפגעהאַלטען א פרייליך הייזעל. זייענדיג, ווי געזאָגט, זעהר ראַפינירט און וואוינענדיג אין א דורכאויס יודיש הויז האָט זי דאָס „געשעפט" געפיהרט אויף א גאַנץ סאָלידען אופן. די ליטוואַטשקע האָט שוין געהאַט געציילטע פערטרויליכע קליענטען, מעהרסטענטייל פון דער בעל-בתישער און אינטעליגענטער יוגענט, וועמען ס'האָט דעמאָלט די קאפּיקע נישט געפעלט.

זי האָט אויך אויפגעהאַלטען איניגע מיידלעך, אויך נישט קיין פּשוט'ע גאַסען-פרויען, נאָר פערפיהרטע נאָך גענוג פרישע אָדער סתם ארבייטסלאָזע און היימלאָזע. פאַר די מיידלעך האָט זיך די ליטוואַטשקע אויסגעגעבען אַלס רייפערקע, וואָס וועט זיי בעזאָרגען מיט פּאָסטענס אין רייכע הייזער.

ביז זי וועט אָבער אויסגעפונען פאַר זיי אַזעלכע פּאַסיגע פּאָסטענס קאָנען זיי דערווייל זיך ביי איהר אויפהאַלטען. די געסט וועלכע זענען געקומען צו איהר, האָט זי פאָרגעשטעלט פאַר די מיידלעך אַלס פריינט, קוזינעס, האָט וועמען פאַר די געסט געפאַלען וועלכע פון די מיידלעך, האָט די ליטוואַטשקע גלייך איהר אָנגעהויבען צו שדכנ'ען דעם יונגענמאַן.

יעדעס מיידעל האָט געהאַט אַזאַ „חתן". די ליטוואַטשקע האָט שוין פערשטאַנען ווי אַזוי צו ווירקען אויף די מיידלעך, אַז זיי זאָלען זיך בעמיהען צו געפעלען זייערע „בעשערטע" און פון די יונגע לייט האָט זי ווייטער געזוכט דורך פערשידענע מיטלען אויסצופּרעסען וואָס מעהר געלט און מתנות.

לויט דעם דאָזיגען סיסטעם האָט זי אויך פערשטעהט זיך, געהאַנדעלט מיט רוזשא'ן.

זייענדיג שוין צוגעוואוינט צו א בעקועם און רואיג לעבען, האָט זיך רוזשא, אין קורצען אונטערגעגעבען די כסדר'דיגע אטאקעס פון דער ליטוואַטשקע און איהר געטרייען קוזין און אַזוי ארום זיך געלאָזט מיט'ן גאַנצען אימפּעט אין זומפּ פון אויסגעלאַסענקייט. אַזוי לאַנג און אַזוי ברייט ביז איהר „בעשערטער" האָט זי אָנגעשטעקט מיט א זעהר געפעהרליכע ווענערישער קראַנקהייט.

ווי פון א נישט טויגבאַרער סחורה האָט די ליטוואַטשקע געוואָלט פון רוזשען פּטור ווערען, אַרויסוואַרפען זי פּשוט אויפ'ן גאַס האָט זי מורא געהאַט: טאָמער וועט זי מאַכען א סקאַנדאַל און דערפון וועלען געוואויר ווערען די שכנים, איז זי געפאַלען אויף אַזאַ המצאה:

אויסנוצענדיג די געלעגענהייט ווען רוזשע איז געגאַנגען אין העלענאָוו, וואו זי האָט זיך געדאַרפט טרעפען מיט איהר „חתן" און פון איהם בעקומען עטליכע מאַרק אויף צו היילען זיך און לעבען, האָט זי אַהינגעשיקט א פּאָר זשאַנדאַרמען פון דער דייטשער מיליטערישער סאַניטאַרער מאַכט, אַז מען זאָל זי אַרעסטירען אַלס פערשפּרייטערין פון דער געפעהרליכער ווענערישער קראַנקהייט צווישען מיליטער. מען האָט רוזשע'ן אַרעסטירט און אָפּגעשיקט צוזאַמען מיט פיל אַנדערע קראַנקע גאַסען-פרויען קיין דייטשלאַנד. רוזשע איז אַריינגעגעבען געוואָרען אין א שפּיטאָל פאַר ווענערישע קראַנקע אין האַנאָווער.

איינמאָל, בעזוכענדיג א שכנות'דיגען פּאַווילאָן, האָט זי בעמערקט אויף דער וואַנד אַנ'אַנדענק-טאַפעל נאָכ'ן געוועזענעם אָרדינאַטאָר פון דער אָפּטיילונג, וועלכער איז געפאַלען אויפ'ן פראָנט.

דורכליינענדיג די אויפשריפט, האָט זי דערזעהן אַז טיי דער נאָמען, פאַמיליען-נאָמען, עלטער, אָפּשטאַמונג און אַנדערע פּרטים שטימען פּינקטליך מיט דעם פּערזאָן פון איהר געוועזענעם פריינט, און אַז עס איז נישט קיין אַנדערער ווי דער זעלבער דייטשער דאָקטאָר, מיט וועלכען זי האָט זיך בעקענט אין לאָדז, וועלכער האָט אַרויסגעוויזען צו איהר און איהר פאַמיליע אַזוי פיל אָפּפערוויליגקייט, צוליב וועלכען זי האָט איבערגעריסען מיט איהרע עלטערען און געקומען צו אַלע אומגליקען.

רוזשע האָט אָבער אין דעם מאָמענט אָן אַלע איהרע צרות פערגעסען, אַלץ איהם מוחל געווען און עס האָט זיך אין איהר [illegible] ערוועקט א געפיהל פון בענקשאַפט און ליבע צום איידעלען דאָקטאָר. זי האָט זיך גענומען ביים שפּיטאָל-פּערסאָנאַל אויספרעגען אויפ'ן דאָקטאָר און זי איז דערגאַנגען, אַז ער האָט יאָהרענלאַנג געאַרבייט אין זעלבען שפּיטאָל אַז ער איז געווען אַנ'עלענדער און זעהר רייכער קאַוואַלער, אַז ער האָט געאַרבייט אין א לאָדזער שפּיטאָל און איז שפּעטער אָפּגעשיקט געוואָרען אויפ'ן פראָנט וואו ער איז געוואָרען שווער פערוואונדעט און נאָך לאַנגע מאַטערנישען געשטאָרבען איבערלאָזענדיג עפּיס א צוואה און בעשטימענדיג דעם געטרייעסטען קאָלעגע, דעם עלטסטען שפּיטאָל-דאָקטאָר אַלס קוראַטאָר איבער'ן פערמעגען און אויספיהרער פון דער צוואה.

לאַנג איז נאָך רוזשע געלעגען אין שפּיטאָל ביז זי איז פולשטענדיג אויסקורירט געוואָרען.

בעקומענדיג רוזשעס פּאַפּירען אונטערצושרייבען, האָט דער עלטסטער דאָקטאָר בעמערקט, אַז די פּערזאָנאַליען פון דער פּאַציענטקע זענען איהם עפּיס בעקאַנט. נאָך א קורצער אויספאָרשונג האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז דאָס גאַנצע פערמעגען, וואָס איז בעשטאַנען פון אייגענע הייזער, פיל אַקציעס, טייערע הפצים איז איבערגעלאָזט געוואָרען פאַר רוזשע'ן

דער קוראַטאָר האָט דורכגעפיהרט אַלע נויטיגע פאָרמאַליטעטען און איהר איבערגעגעבען די גאַנצע ירושה.

רוזשע האָט זיך בעקעגט מיט א געוועזענעם אָנגעזעהענעם בעל-הבית פון אוקראַינע, וועמענס גאַנצע משפחה איז אומגעקומען בעת די בלוטיגע שחיטות פון פּעטלורע'ס רוצחישע באַנדעס. דאָס פּאָרל האָט חתונה געהאַט און זיך בעזעצט אין האַמבורג, וואו זיי האָבען זיך געעפענט א גרויס וואַרן-הויז.

האָט זיך רוזשע דערמאָנט אין איהר משפּחה און אַראָפּגעשיקט א ספּעציעלען מענש קיין לאָדז, וועלכער זאָל גענוי אויפ'ן אָרט דערגעהן, וואָס מיט זיי איז. דער שליח האָט זיך דערוואוסט, אַז דער פאָטער איז דורך דער צייט געשטאָרבען און די איבערגעבליבענע יתומים וואַלגערן זיך ארום אין ערגיץ ביי זייערע ווייטע אָרימע קרובים. דער שליח האָט לויט א פערשטענדיגונג מיט רוזשע'ן אויפגעזוכט די קינדער, זיי אָנשטענדיג אויסגעקליידט און איבערלאָזענדיג שפּאָרע מתנות אַלע קרובים און בעזאָרגענדיג דעם פערשטאָרבענעם פּרק פ. א גרויסאַרטיגע מצבה, איז ער מיט די קינדער געפאָהרען קיין האַמבורג.

רוזשע האָט זיך זעהר געפרעהט מיט איהרע ברידער און שוועסטער און זיי בעקוועם איינגעאָרדענט ביי זיך אין געשעפט.

איצט רוהט זיך רוזשע אָפּ פון די שטורמדיגע איבערלעבענישען, פיהרט א רייך און גליקליך פאַמיליע לעבען, העלפט מיט א ברייטער האַנד איהרע אָרימע קרובים אין לאָדז און שטיצט אויך די יודישע עלענדע עמיגראַנטען, וועלכע פאָהרען פאַרביי אין האַמבורגער האַפען.

אַרגוס.

*) זעה „נייער פאָלקסבלאַט" נומ׳ 252.

PERFUMER
J. Drukier, Łódź
ULICA ZAWADZKA 11
עמפּפעהלט א רייכען אויסוואַהל
פון די נייעסטע פּערפומען,
טואלעט-זייפען, קרעמען, פּודער,
קעלנישע בלומען-וואַסערן ווי אויך אַלערליי
קאָסמעטיק צו קאָנקורענץ-פּרייזען
פאַר ענגראָסיסטען ראַבאַט
בעמ.: פּודער קאָטי און הוביגאַן אויף דער וואָג

מעבעל | קויפט נישט קיין | מעבעל
מעבעל
בעפאַר איהר איבערצייגט אייך נישט איז מיין
44 מעבעל-געשעפט 44
גדאַנסקא (דלוגא)
טעלעפאָן 56=62
CH. ŁAZNIK
נור ביי מיר קענט איהר בעקומען פערשידענע מעבעל שעהן גוט און ביליג.
בעמערקונג: אויך קויף איך פערשידענע מעבעל, דיוואַנען, פּעלצען, ניי-מאַשינען, סאַמאָווארען, אנציגער א. א. וו.
איך צאַהל די העכסטע פּרייזען. קומט און איבערצייגט אייך.

LEKARZ-DENTYSTA צאָהן-אַרצט
M. KARABANOW
וואָסכאָדניא 31 (אין הויף) טעלעפאָן 59-09
היילט, פּלאָמבירט א. ז. וו. ציינער, נאַגט אָהן שמערצען,
קינסטליכע ציינער אָהנע גומענס און רעפּעראַטורען
ווערען שנעל און ביליג אויסגעפערטיגט.
נעהמט אָן פון 9 פריה ביז 8 אין אָווענד. 1195
לעטשניצע פּרייזען. בעראַטונג אומזאָנסט.

טליתים-פאַבריק
אויסאַרבייטונג פון וואָלענע, האַלב-וואָלענע, זיידענע טליתים
כמו טערקישע, ווי אויך טליתים-קטנים הורט און דעטאַל מיט
אויסבעסערונג, אויך גאַרטלען, שפּאַניער און ציצית
צו בעקומען ביליגער ווי איבעראַל
ביי א. ח. ציטרינאָווסקי קאַמיענאַ 1.
אין צוו טוען טויער פּאַרטער. קומט און איבערצייגט אייך! 298
בעמערקונג: ס'ווערען אויך אָנגענומען אַלטע טליתים צו וואַשען.

לעזט אויפמערקזאם!
נאָך א פולשטענדיגער רעאָרגאַניזאַציע פון מיין ווערקשטעל, עמפּפעהל איך די ג' קונדשאַפט פון אייגענער אויסאַרבייטונג אין
א גרויסען אויסוואַהל
געבעטע שטיהל
געדעקט מיט לעדער, גאַבעלין, מאַראָקא, זייד, ווי אויך
גאָבעלין און זייד-קאָזעטקעס, מאַטראַצען
טישען און טישלעד (אָוואַלע), גאַנדאַלקעס, אטאמאַנס
אַלעס לויט פּאַריזער מאָדעלען פון עכט טרוקען האָלץ.
קאָנטערמינירע גאַראַנטיע. צוגענגליכע פּרייזען און בעסטע בעדינגונגען
בעפאָר איהר קויפט, בעט איך אונבעדינגט צוזעהען מיך צו בעזוכען און זיך איבערצייגען. מיט אַכטונג
י. א. וואַיטשעכאָווסקי, נאָוואָמיעסקא 10.

א מבילגסטען און אויף די בעקוועמסטע בעדינגונגען!
קען מען קויפען אַלערליי
פוטער-ווראַען
נאָר ביי דער לאַנג-יעהריגער פירמע
ל. ב. פעפער, וואָסכאָדניא 42
בעמערקונג: די קירזשנער-ווערקשטעל אויפ'ן אָרט. די אַרבייט ווערט אויסגעפיהרט פּינקטליך און רעעל.
920

Dr. med.
STUPEL
Szkolna 12
ספּעציאַליסט פאַר הויט, האָר און ווענערישע קראַנקהייטען, מענערשוואַכקייט, רענטגענבעשטראַהלונג און קוואַרץ-ליכט, עלעקטראָ-טעראַפּיע.
נעמט אָן פון 12—3 נאָכמ. און פון 6—9 אין אָוונט.

LEKARZ-DENTYSTA צאָהן-אַרצט
St. GELBERG
זאַכאָדניא 15, טעל. 08=31
היילט גאַנץ פּיינלאָזע ציינער און מויל-קראַנקהייטען, צאָהן-ציהונג אָהן שמערצען, היילט מיט ליכט בעשטראַהלונג, ספּעציעלער לאַבאָראַטאָריום פון קינסטליכע ציינער. נעהמט אָן פון 9—12 פאָרמיטאָג און פון 3—7 אין אָווענד. צו ביליגע פּרייזען. 1421

פאָדערט איבעראַל
נאָר די פּאַטענטירטע
פעלד-בעטען
Palma-Patent
פּערזעהן מיט דער פאַבריקס-מאַרקע
פאַר וועלכע מיר גאַראַנטירען אויף 3 יאָהר
שטעהט אויף לאַגער און א גרויסען אויסוואַהל:
יקעל-בעטען, ניקעל-קינדער-בעטען, טיש-בעטען, אַמעריקאַנקעס, קינדער-וועגעלעך, קינדער-בענקעלעך אויף רעדלעך ווי אויך מעטאַל-מאָס.
מאַטראַצען געבעטע, שאַטקאָווע און האַנאַדיסקע
קאָזעטקעס און טאַפּטשאַנעס.
בעמ.: בעטלעך מיט ווענטלעך ווייס אָדער ברוין 17 זל., פּלאָכע-בעטלעך 14 זל.
רעעלע בעהאַנדלונג. פאַבריקס-פּרייזען: הורט. זעמטליכע רעפּאַראַטורען. דעטייל.
לאָדז, פּולנאָצנא 24, טעלעפאָן 85=31.

בעקאַנטמאַכונג.

צוליב דער בעקוועמליכקייט פאַר מיינע געעהרטע קונדשאַפט האָב איך איבערגעטראָגען מיין שאַמאָט-אויווען-פאַבריק אין צענטרום דער שטאָדט פּיעטריקאָווער 37 וואו איך בעזיץ א שעהנעם אויסוואַהל פון פערשידענע שאַמאָט-אייוועז און קיכען — שעהן און גוט מיט בעקוועמע בעדינגונגען, רעעלע בעהאַנדלונג פאַר דער גוטסקייט גאַראַנטירט.

J. N. Grynholc, Piotrkowska 37
אין הויף, רעכטע אפיצינע 811

אַ מאָרד אין פּאַלאַץ.

די סענסאַציאָנעלע געשיכטע פון דעם סערבישען קעניג, וועלכער איז ערמאָרדעט געוואָרען פון זיין אייגענעם גענעראַל.

אין יאָהר 1889 האָט מילאַן אי-בערראַשט דאָס לאַנד, געבענדיג אַ קאָנ-סטיטוציע, וועלכע איז געגאַנגען נאָך ווייטער ווי די קאָנסטיטוציע פון 1869 און אין צוויי חדשים אַרום האָט ער נאָך מעהר איבערראַשט דאָס לאַנד מיט זיין זוהן אַלעקסאַנדער, וועלכער איז ערשט אינגאַנצען אַלט געווען דרייצען יאָהר. דער לעזער וועט זיך דאָ דער-מאָנען, אַז אויך מילאַן איז אַלט גע-ווען דרייצען יאָהר, ווען ער איז גערו-פען געוואָרען איבערצונעמען די סער-בישע הערשאַפט.

וואָס עס האָט פּלוצלינג בעוואויגען מיליאַנ'ען צו אַבדיקירען, איז נישט גוט בעקאַנט. מען רעכענט, אַז איהם האָט זיך פּשוט פערוואָלט צוריקציהען זיך פון טראָן, וועלכער האָט שוין גענומען ווע-רען צו געפעהרליך פאַר איהם און ווע-רען אַ פּריוואַטער בירגער און „רוהיג" זיך אָפּגעגעבען מיט הולטאַיסטווע. געלט אויף דעם האָט ער שוין געהאַט גענוג אָנגעראַבעוועט. ווייטער רעכענט מען, אַז דאָס איז געווען דער אויפטו פון זיין ליובאָווניצע, די שוין אויבענדער-מאָנטע מאַדאַם קריסטיטש, וועלכע איז אין דער ווירקליכקייט געווען אַ בעצאָל-טע אַגענטין פון דער עסטרייכישער רע-גירונג. די עסטרייכישע רעגירונג האָט גערעכענט, אַז פון מילאַנ'ען קאָן זי שוין מעהר נישט קריגען אַזוי פיל וויפיל זי וויל, און אַז פון רעגענטשאַפט, וועלכע וועט פיהרען די מלוכה פאַר דער צייט פון אַלעקסאַנדער'ס מינדעריעהריגקייט, וועט זי מעהר אַרויסקריגען.

נאָר ווי דאָס זאָל נישט זיין, מילאַן האָט אַבדיקירט, איבערגעבענדיג די רע-גירונג — ביז זיין זוהן אַלעקסאַנדער וועט ווערען פולִיעהריג — צו דריי רע-גענטען אונטער דער פיהרערשאַפט פון ריסטיטש'ען, דערזעלבער ריסטיטש, וואָס האָט געפיהרט די רעגענטסטווע בעת מי-לאַנ'ס מינדעריעהריגקייט. מילאַן האָט אַ צייט געלעבט נאָך אין בעלגראַד, הולָ-טייעוועגדיג און ליידאַקעווענדיג אויף וואָס די וועלט שטעהט. ווען עס איז איהם מיאוס געוואָרען בעלגראַד, איז ער אַוועק קיין וויען. מען האָט איהם דאָרט נישט איין מאָל אַרעסטירט אין קאַפעען פאַר מאַכען סקאַנדאַלען אין אַ שכור'ען צושטאַנד. מען פלעגט איהם אָבער בעפרייען אַזוי גיך, ווי מען איז דערגאַנגען ווער ער איז. פון וויען איז ער אַוועק קיין פּאַריז, וואו ער האָט שוין געקענט יעדעס ווינקעלע נאָך פון זיינע קינדער-יאָהרען.

אין אַ יאָהר אַרום נאָך זיין אַבדיקאַ-ציע האָט מילאַן זיך פערבענקט נאָך דעם סערבישען טראָן. אָבער עס איז דאָך שוין געווען אַנ'אָפּגעטאָנענע זאַך, און ווי כאַפּט מען דאָס צוריק? האָט ער אויסגעלאָזען כל-חמתו צו זיין ליו-באָווניצע, מאַדאַם קריסטיטש, געקריגט זיך מיט איהר און געהאַט טענות, פאַר-וואָס זי האָט איהם אונטערגעגעבען חשק אָפּצוזאָגען זיך פון טראָן. ער האָט אויך אויפגעהערט צו געבען איהר געלד אויף צום לעבען. האָט זי איהם גענומען סטראַשען, אַז זי וועט פערעפענטליכען זיינע בריף צו איהר, און אין די בריף זענען גראָד געווען סקאַנדאַליעזע בע-שולדיגונגען קעגען דעם צאַר פון רוס-לאַנד, קעגען דעם קייזער פון דייטש-לאַנד, קעגען דעם קעניג פון פּאָרטוגאַל און קעגען אַנדערע קעניגליכע מיוחסים. מילאַן האָט זיך דערשראָקען, און ער וואָלט שוין מיט פערגעניגען געגעבען געלד דער מאַדאַם קריסטיטש, האָט ער אָבער נישט געהאַט. האָט ער זיך גע-ווענדעט צום סולטאַן, ער זאָל איהם ראַ-טעווען אין זיין נויט, און דער סולטאַן — אַבדול האַמיד — האָט אָפּגעקויפט די קאָרעספּאָנדענץ ביי מאַדאַם קריס-טיטש. מילאַן האָט איצט פריי אָפּגע-

ברוך אַגדתי, דער בעריהמטער יודישער טאַנץ-קינסטלער
אין איינעם פון זיינע עפעקטפולע טאַנץ-נומערען.

אָטעמט, און ווידער גענומען טראַכטען, ווי צוריקצוקריגען דעם סערבישען טראָן. ער האָט געוואָלט אַפילו אַזוי ווייט געהן ווי צו מאַכען אַ פערשווערונג אויף זיין זוהנ'ס לעבען, און אַזוי אָפּ'ירש'ענען צוריק דעם טראָן. נאָר דערווייל האָט ער זיך געמוזט וואַלגערען אין דער-פרעמד איבער'ן קאָפּ אין חובות, וואַל-גערען זיך אין ביליגע שענקען און האָ-טעלען אין דער חברותא פון באָסיאַקעס און פערשטויסענע און נישט איין מאָל האָט ער פאַר זיי אויסדערצעהלט זיין ביטער האַרץ. קיינער האָט אָבער זיין שיקזאַל נישט גענומען נאָהענט צום האַר-צען, מען פלעגט זיך נאָך איבער איהם גוט אויסלאַכען.

ריסטיטש, דער הויפּט - רעגענט האָט דערווייל פאָרמירט אַ ראַדיקאַלען מיניס-טעריום, כדי צו ראַטעווען אַזוי די אָב-רענאָוויטש-דינאַסטיע. די עקס - קעניגין נאַטאַליע, אַלעקסאַנדער'ס מוטער האָט זיך אומגעקעהרט קיין בעלגראַד, און דער רוסישער איינפלוס האָט גענומען וואַק-סען. אַזוי ווי אָבער די פּראָ - עסטריי-כער האָבען אויך נישט געשלאָפען, האָט עס געקענט קומען צו אַ רעוואָלוציע און אַפילו צו מילאַנ'ס צוריקקעהר, האָט ריסטיטש צוריקגערופען זיינע ליבעראַ-לען. נאַטאַליע איז אַרויסגעשיקט געוואָ-רען פון לאַנד, און מילאַן האָט געקראָ-גען אַ יעהרליכע סובסידיע פון אַ מיל-יאָן פון דער רעגירונג, מיט'ן תנאי אָבער, ער זאָל נישט קומען קיין סער-ביען, ביז זיין זוהן וועט נישט ווערען פול-יעהריג. מילאַן האָט זיך מיט דער סובסידיע דערפרעהט, און ער האָט נישט נאָר אָנגענומען דעם תנאי פון דער סערבישער רעגירונג, נאָר ער האָט זיך אפילו אָבגעזאָגט פון אַלע זיינע רעכט און פון דער סערבישער נאַציאָנאַליטעט.

דאָ האָט אָבער דער קעניג אַלעק-סאַנדער גענומען בעצייטענס ווייזען זיין מאַכט.

דעם 13-טען אַפּריל 1893, ווען ער איז נאָך אפילו קיין 17 יאָהר נישט אַלט געווען, האָט ער געמאַכט זיין ערשטע איבערקערעניש, דערקלערענדיג זיך פול-יעהריג. ער האָט משלח געווען זיינע רעגענטען און גערופען די ראַדיקאַלען צוזאַמענצושטעלען אַ מיניסטעריום. אין יאַנואַר 1894 האָט זיך מילאַן בעווי-זען אין בעלגראַד, און דער זוהן האָט איהם גאַנץ פיין אויפגענומען און איהם שיער נישט געמאַכט פאַר זיין גאַנצען בעל-יועץ. דאָ איז שוין אויך געקומען אַ סוף צו די ראַדיקאַלען און במילא שוין אויך צום פּראָ-רוסישען איינפלוס.

אַלעקסאַנדער, ווי אַ געטרייער זוהן, האָט געזוכט ווידער צונויפברענגען זיי-נע עלטערען. ער האָט צוריקגערופען זיין מוטער קיין בעלגראַד און איהם האָט זיך איינגעגעבען צו מאַכען שלום צווישען איהר און זיין פאָטער. דורך אַ קעניגליכען דעקרעט האָט מילאַן און נאַטאַליע צוריקגעקראָגען זייער רעכט. און אַלעקסאַנדער האָט זיך געפיהלט גליקליך מיט דער ענדערונג. אָבער דאָס גוט-לעבען צווישען זיין טאַטע - מאַמע האָט לאַנג נישט אָנגעהאַלטען. זיי זע-נען זיך ווידער פונאַנדערגעגאַנגען און שוין אויף אַלע מאָל.

דעם 21-טען מאַי 1899 האָט קעניג אַלעקסאַנדער — אָהן צווייפעל אונטער זיין פאָטער'ס איינפלוס — אָפּגעשאַפט די ליבעראַלע קאָנסטיטוציע פון 1889 — טאַקע דעם אייגענעם מילאַנ'ס קאָנסטי-טוציע — און אַנשטאָט איהר צוריקגע-שטעלט די קאָנסערוואַטיווע קאָנסטיטו-ציע פון 1869. מילאַן איז געווען דער פאַקטישער הערשער פון לאַנד, און אַלעקסאַנדער האָט אין יאָהר 1898 גע-מאַכט מילאַנ'ען פאַר'ן הויפּט-קאָמאַנדיר פון דער סערבישער אַרמיי.

(ענדע — מאָרגען).

Dr. H. Wołkowyski
זאַכאָדניאַ 57 (צעגעלניאַנאַ 19)
טעלעפאָן 37-70
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און וועגערישע קראַנקהייטען, מענער - שוואַכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.
נעהמט אָן פון 4—8 אין אָוונד. פאַר פרויען פון 4 — 5 אין אַ ספּעציעל'ן וואַרטע-זאַל.

Dr. J. POLAKOW
קינדער-קראַנקהייטען
Konstantynowska 37a,
telefon 39-75
עמפּפאַנגט פון 3 ביז 5 נאָכמיטאָג, אין דער לעטצטניצע אויפ'ן נייעם מאַרק, פּעטרקָ. 294 פון $1^1/_2$ ביז 3 נאָכמיטאָג. 089

Dr. med **H. LUBICZ**
צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 32-41
ספּעציאַליסט פאַר הויט, וועגעריש און סע-קסועלע קראַנקהייטען, מיט הייליגונגס-קוואַרץ לאַמפּען (האָר-אויספאַל).
נעהמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָוונד.

Dr. med.
EYCHNER Jakób
Aleja 1-go maja 16, tel. 11-48
אינערליכע- און קינדער - קראַנקהייטען.
נעמט-אָן פון 7–8, זונטאָג פון 3–4.

אין פלאַמען פון ליבע און האַס

ראָמאַן 134

— נו, הער קורלאַנד — האָט זיך אָפּגערופען דער אויס-פאָרשונגס-ריכטער נאָך דעם, ווי ער האָט געענדיגט לייענען די פּראָטאָקאָלען — אייער ציל איז דערגרייכט. צו דעם דרייוויצען דערנעהטערט זיך דער סוף. וואָס טראַכט איהר עפּיס איצט צו טון?

— איך ווייס נאָך נישט. איך וואָלט געוואָלט דעם דאָזיגען אויסוואורף איבערגעבען צו דער גערייכט מאַכט — אַוועקשטעלען איהם אין אַזאַ לאַגע, אַז קיין שום פערטיידיגונג זאָל נישט קאָנען גילטען. און עס וועט גאָרנישט העלפען — איך מוז עס דער-גרייכען.

— ווי לאַנג דאַרף עס ביי אייך גדויערען?

— מאָרגען דאַרף עס געשעהן, הער ריכטער. צוליב דעם טאַקי בין איך געקומען צו אייך. ערשטענס בין איך געקומען צו אייך, כדי צו איבערגעבען דאָס אַלץ, וואָס איך האָב ביז איצט געטון. דערנאָך — כדי צו זאָגען, אַז מעהר קאָן איך שוין גאָר-נישט אויפטון אָהן אייך, הער ריכטער. וואָרום, וואָס בין איך דען, אייגענטליך? איך בין דאָך נישט מעהר, ווי אַ בעשיידענער פּאָלי-ציי-אַגענט, אַ מעהר אָדער ווענינג אינטעליגענט כלי זיין, אַ יאָג הונד, וואָס איז מעהרער אָדער ווענינער אויסדרעסירט; איהר, הער ריכטער זענען דער אָרגאַן פון גערעכטיגקייט, וואָס איז ביכולת צו שטראָפען. מאָרגען וועל איך צו אייך קומען. די פראַגע איז נאָך, צי וועט אייער וואונד אייך דערלויבען צו אונז אַראָפּ-צוקומען?.. עס וועט אַוודאי זיין אַ זעהר הייסער טאָג... צו זענט איהר, הער ריכטער, גענוג שטאַרק אויף אַדורכצומאַכען אַזאַ טאָג?

— הער קורלאַנד, די פליכט איז וויכטיגער פאַר אַלץ. ביטע קומט צו מיר, ווען איהר ווילט, און רעכענט אויף מיר!

— איך דאַנק אייך, הער ריכטער!

קורלאַנד האָט זיך אָפּגעזעגענט מיט'ן אויספאָרשונגס-ריכטער און איז צוריקגעפאָהרען. אין וועג האָט ער לאַנג און ערנסט גע-טראַכט, וואָס ווייטער צו טון.

דער אַגענט איז געווען אונרוהיג און געהאַט געוויסע ספקות. דער קאַרל דרייוויץ איז דאָך פאָרט אַ זעהר געשיקטער יונג.

מ'האָט געדאַרפט צוטראַכטען עפּיס אַ נייעם פאָרטעל, אַזאַ אַנ'אומערוואַרטעטען, וואָס זאָל לעגען דעם פערברעכער אויף ביי-דע לאַפּקעס.

שוין פון לאַנג איז קורלאַנד'ן געקומען אויפ'ן זינען אָנצו-קומען צו גרעגואַר דרייוויצעס הילף.

ער האָט געוואוסט פון ביידע שוועסטער און זיך אַליין משער געווען, אַז גרעגואַר האָט געוואוסט וועגען זיין ברודערס פערברעכען.

דאָס שווייגען האָט פון איהם געמאַכט אַ שותף דערצו.

די קרענק אָבער פון דעם אָרימען בחור און זיין אומגע-לומפּערטקייט האָבען געשיצט און פערטיידיגט איהם אין זיין שולד.

נישט קוקענדיג אָבער דערויף, איז ער געווען אַנ'אָרענטלי-כער מענש. ער האָט נאָר געציטערט אין שרעק פאַר זיין ברודער, און ער האָט אונגעהויער געליטען פונ'ם געדאַנק וועגען קאַר'ס פערברעכען.

קורלאַנד האָט געוואוסט, אַז יענעם טאָג האָט דרייוויץ געוואָלט פאָהרען קיין לעמבערג.

ער האָט דעריבער אויסגענוצט זיין אָפּוועזענהייט און איז אַוועק אין דער פאַבריק.

ער איז דאָרט בסך הכל געווען איין מאָל — דאַן ווען ער האָט געבראַכט פאַר'ן יהודית'ן אַ בריף פון פערגעלען, האָבענדיג בדעה צו דערזעהן אויך ווי ווייט דערגרייכט דרייוויצעס געמיי-נער כאַראַקטער, און צו וועט ער דעם דאָזיגען בריף לייענען.

גרעגואַר האָט אינגאַנצען נישט געקאָנט קורלאַנד'ן.

ער האָט איהם זעהר ליבענסווירדיג אויפגענומען, מיינענ-דיג, אַז ער איז געקומען צו-זעהן וועגען עפּיס אַ האַנדעלס-ענין.

— לײדער — האָט ער געזאָגט — איז מיין ברודער פּונקט נישטאָ אינדערהיים. ער איז אַוועקגעפאָהרען קיין לעמבערג. פער-נעהמען פערנעהמט ער זיך מיט די געשעפטליכע ענינים. איך אַליין בין אַ קראַנקער מענש, און דאָקטוירים האָבען מיך פערווערט צו פערנעהמען זיך מיט אַ וואָס'ער נישט איז אַרבייט, און אַריינמי-שען זיך אין געשעפטס-אַנגעלעגענהייטען.

— איך בין אָבער נישט געקומען וועגען געשעפטס - אַנגע-לעגענהייטען...

— אַ! — האָט זיך גרעגואַר פערוואונדערט — אויב אַזוי, טאָ ענטשולדיגט!..

— און נישט מיט דעם הער קאַרל האָב איך געוואָלט רע-דען, נאָר דוקא מיט אייך.

— מיט מיר?

— יאָ, מיין הער?

— מיט וואָס קאָן איך אייך דינען?

קורלאַנד האָט אַ ווײלע געשוויגען, און צעטומעלט געוואָרען.

דאָס האַרץ האָט איהם אָנגעהויבען שטאַרק צו קלאַפּען. ער האָט אָנגעהויבען אַ ריזיקאַליש שפּיל, און ער האָט געקאָנט בלייבען אַ פערשפּילטער.

— חשוב'ער הער — האָט ער אָנגעהויבען שטיל און פּאַמע-ליך — קודם כל וועל איך אייך בעטען, איהר זאָלט מיר זאָגען, אַז מיר זענען פולשטענדיג אַליין. דאָס וואָס איך וויל אייך זאָגען איז אַ זעהר איידעלע זאַך. הערט אונז דאָ קיינער נישט, קיין זיי-טיגער מענש?

— ניין, הער! — האָט גרעגואַר געענטפערט נאָך מעהר פערוואונדערט.

— איהר, הער דרייוויץ, קאָנט מיר נישט, אָבער איך האָב אַ געוויסע רעקאָמענדאַציע צו אייך...

— פון וועמען?

— איך בין אַ פריינד פון דער פריילין אידאַ...

(פאָרטזעצונג קומט)

דאס לאדזער לעבען

לאדז
6 נאָוועמבער 1927

לאדז
6 נאָוועמבער 1927

6
זונטאָג
יא
מרחשון תרפ"ט

נאָוועמבער
זון-אויפגאַנג 6.14
זון-אונטערגאַנג 4.25
לענג פון טאָג 10.11

צוגאַב-קאָנטראָל-פערזאַמלונגען
פאַר רעזערוו-אָפיצירען.

פרייטאָג זענען פאָרגעקומען קאָנטראָל-פערזאַמלונגען פון די אָפיצירען פון רעזערוו, פון לאַנד-שטורם און פון געוועזענע מיליטערישע בעאַמטע.

איצט איז פעראָרדענט געוואָרען אַ צוגאַב-קאָנטראָל-פערזאַמלונג פאַר די, וואָס האָבען זיך נישט צוגעשטעלט. די צוגאַב-קאָנטראָל-פערזאַמלונג וועט פאָרקומען פרייטאָג דעם 18-טן נאָוועמבער פּינקטליך 9 פריה. פאַר די צוגעהעריגע פון פּ. ק. או 1 אין לאָקאַל פון פּ. ק. או 1 נאָוואָ-טאַרגאָווע 18 און פאַר די צוגעהעריגע צו פּ. ק. או II אין לאָקאַל פון פּ. ק. או II נייע ציגעל-גאַס 51.

פון דער פּאָסט.

(—) נעכטען האָט דער דירעקטאָר פון דעם פּאָסט-אַמט בעקומען אַ מעלדונג, אַז פרייטאָג דעם 11-טען נאָוועמבער וועלען די פּאָסט-אַמטען נישט זיין טעטיג. די פּאָסט-אַמטען וועלען פונקציאָנירען ווי אין אַ זונטאָג-טאָג ד. ה. עס וועלען אָפּגעגעבען ווערען נאָר שנעל-בריף און אָנגענומען ווערען זאַקאַזנע-בריף ביז 10 אַ זייגער.

13 פּענסיע
פאַר שטאָטישע בעאַמטע.

(ס) אויף איינער פון די לעצטע זיצונגען פון מאַגיסטראַט איז בעשלאָסען געוואָרען נאָכצוקומען די פאָדערונג פון די שטאָטישע בעאַמטע וועגען אַ 13-טע פּענסיע, וואָס וועט אָבער אויסגעצאָהלט ווערען ערשט. ווען ס'וועט זיך קאָנסטיטואירען די נייע שטאָט - פערוואַלטונג און וועט אָנגענומען דעם בודזשעט אויפן יאָהר 1928/9.

די נייע יודישע קאָאָפּעראַ-טיווען-באַנק.

דאָנערשטאָג איז פאָרגעקומען אַ גרעסערע בעראַטונג אויף וועלכער עס זענען אָנגענומען געוואָרען בעשלוסען, וואָס זאָלען ערמעגליכען וואָס שנעלער צו עפענען די נייע יודישע באַנק אין לאָדז. צווישען אַנדערע איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז אויב עס וועט זיין געצייכענט 400 טויזענד זלאָטעס, וועט די באַנק גלייך אָנהויבען איהר טעטיגקייט. צום אָרגאַניזיר - קאָמיטעט געהערען די בעקאַנטע היגע אָרטאָדאָקסישע עסקנים, ווי סענאַטאָר מענדעלזאָן, דעפּ. מינצבערג, אייזנער, ביאַלער, בערגער, ס. שטמאַן, וואָידיסלאַווסקי, זיידעמאַן, י. מ. זדונסקי, זיידענוואָרם, זייבערט, זילבערשאַץ, טייטעלבוים, יאַסקאָוויטש, ליבערמאַן, כתריאל מילגראַם, ח. מ. פּיק, ר' ציטרין, א. מ. קאַפּלאַן, נ. שוואַרץ און שוויאַטלאָווסקי. היינט זונטאָג קומט פאָר אַ ווייטערע בעראַטונג.

חנוך-הספר-פייערונג.

די חברה „כתר ישראל" אָרדענט אָן, היינט, 6 אַ זייגער אין אָוועגט אין וואַרשאָווער זאַל (פּאָלודניאָווע 36) אַ פייערונג פון אַ חנוך ספר תורה.
אין דער פייערונג בעטייליגען זיך די יונגע חזנים: דער 14-יאָהריגער פייוועלע אסטראָוויעצקי און דער 15-יאָהריגער דוד'ל ווייסבערג.

Dr. Z. Rakowski
ספּעציאַליסט פאַר אויערען, נאָז, האַלז,
און לונגען-קראַנקהייטען.
קאָנסטאַנטינאָווסקאַ 9, טעלעפאָן 27-31
אָרדינירט פון 12—2 און פון 5—7.
אויך אין לעצטענ[?] ...
פון 10—11 פון נ.מ. פון 3—4.

קאָנטראָלע פון רעזערוויסטען.

(מ) מאָרגען, מאָנטאָג ד. 7. נאָוועמבער דאַרפען זיך שטעלען צו די קאָנטראָל-קאָמיסיעס פאָלגענדע רעזערוויסטען און לאַנד-שטורם (פּאָספּאָליטע-רושעניע).

רעזערוויסטען און לאַנדשטורם (פּאָספּאָליטע רושעניע) מיט געוועהר פון די קאַטעגאָריעס C A און C1 פון די יאָהרגענג 1901, 1899 און 1887 אַלע אָהן אונטערשיד, אומאָפּהענגיג פון דעם צי זיי האָבען זיך שוין אַמאָל צוגעשטעלט צו די קאָנטראָל-פערזאַמלונגען צי נישט, און צי זיי האָבען שוין דורכגעמאַכט די מיליטערישע איבונגען.

רעזערוויסטען און לאַנדשטורם (קאַטעגאָריע C A און C1) פון די יאָהר-גענג 1890, 1891, 1892, 1893, 1894, 1895, 1896, 1897 און 1898, וועלכע האָבען זיך געדאַרפט צושטעלען צו די קאָנטראָל-פערזאַמלונגען אין די יאָהרען 1925 און 1926 און האָבען זיך דאַמאָלס נישט צוגעשטעלט צוליב וועלכע ס'איז נישט איז סבה,

די וועלכע וואוינען אויפ'ן שטח פון פּ. ק. או I (פּאָליציי-קאָמיסאַריאַט 2, 3, 5, 8, 9 און 11).

יאָהרגאַנג 1899 מיט די פאַמיליען-נעמען Ra ביז Rh, אין די קאַשאַרען פון 31-טען פּולק. (קאָנסטאַנטינער 62).

יאָהרגאַנג 1901 מיט די פאַמיליען-נעמען H, און Ch אויף לעשנאַ 7/9 (קאַשאַרען פון 28 פּולק.)

די וואָס וואוינען אויפ'ן שטח פון פּ. ק. או. II פּאָליציי-קאָמיסאַריאַט 12 יאָהרגאַנג 1899 אויף קאָנסטאַנטינער 81, (קאַשאַרען פון 4 סאַניטאַרען באַאָן).

קאָמיסאַריאַט 4: יאָהרגאַנג 1901 מיט די פאַמיליען-נעמען K ביז P אויף לעשנאַ 7/9 (קאַשאַרען פון 28 פּולק).

דינסטאָג,

די, וואָס וואוינען אויפ'ן שטח פון פּ.ק. או I (פּאָליציי-קאָמיסאַריאַטען 2, 3, 5, 8, 9 און 11) יאָהרגאַנג 1899 מיט די פאַמיליען-נעמען Ro ביז Rz אויף קאָנסטאַנטינער 62 (קאַשאַרען פון 31 פּולק)

יאָהרגאַנג 1901 מיט די פאַמיליען-נעמען I און J אויף לעשנאַ 7/9 (קאַשאַרען פון 28 פּולק)

די וואָס וואוינען אויפ'ן שטח פון פּ.ק.או II. פּאָליציי קאָמיסאַריאַט 13 יאָהרגאַנג 1899 מיט די פאַמיליען-נעמען A ביז F אויף קאָנסטאַנטינער 81 (קאַשאַרען פון 4 סאַניטאַרען באַאָן)

פּאָליציי-קאָמיסאַריאַט 4, יאָהרגאַנג 1901 מיט די פאַמיליען-נעמען R ביז Z אויף לעשנאַ 7/9 (קאַשאַרען פון 28 פּולק)

די קאָנטראָל-קאָמיסיעס הויבען זיך אָן פּינקטליך 9 אין דערפריה. די רעזערוויסטען דאַרפען זיך צושטעלען פּינקטליך מיט זייערע מיליטערישע און פּערזענליכע דאָקומענטען.

אויף דער שוועל פון נייעם שטאָט-ראַט.

ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט האָט די הויפּט-וואַהל-קאָמיסיע איבערגעשיקט אין דער וואָיעוואָדזטווע אַלע דאָקומענטען פון דער וואַהל-אַקציע. צוזאַמען מיט די דאָקומענטען זענען איבערגעשיקט געוואָרען אויך

5 פּראָטעסטען,

וועלכע זענען אַריינגעטראָגען געוואָרען בנוגע די וואַהלען: איינער, וועגען פּסל'ען די ליסטע נומער 5 און די אַנדערע וועגען פּערש. אַנדערע ענינים
די דאָזיגע פּראָטעסטען דאַרפען בעטראַכט ווערען דורכ'ן לייטער פון זעלבסט פערוואַלטונג-אָבטיילונג ביי דער וואָיעוואָדזטווע ה' זאַקזשעווסקי און דעם וואָיעוואָדע יאַשטשאָלט. צוליב דעם וואָס דער לייטער ה' זאַקזשעווסקי, איז ביז נעכטען קראַנק געווען וועט זיך דער ענין אַ ביסעל פערציהען.
לויט'ן רעגולאַמין דאַרף די וואָיעוואָדזטווע

בעשטעטיגען די וואַהלען

30 טעג נאָכ'ן דערהאַלטען דעם אָפיציעלען פּראָטאָקאָל. די וואָיעוואָדזטווע וועט זיך אָבער בעמיהען די אַנגעלעגענהייט צו מעלדען אין פערלויף פון די נאָהענטסטע 4—5 טאָג, כדי מעגליך צו מאַכען, אַז ס'זאָל וואָס שנעלער זיך צוזאַמענקומען דער שטאָדט-ראַט. דער פּראָטאָקאָל וועט דעריבער וואַהרשיינליך בעשטעטיגט ווערען אַרום 9—10 ה. ח.
נאָכ'ן אונטערשרייבען דעם פּראָטאָקאָל, וועט ער איבערגעשיקט ווערען צוריק צו דער הויפּט - וואַהל - קאָמיסיע, וועלכע וועט איהם צוזאַמען מיט אַלע מאַטעריאַלען איבערגעבען דעם מאַגיסטראַט, וועלכער וועט זיי איבערגעבען אין שטעטישען אַרכיוו.
דער מאַגיסטראַט טיילט מיט

די נייע ראַטמענער

וועגען זייער וואַהל, און שטעלט פעסט דעם טערמין פון דער ערשטער זיצונג.
לויט ווי ס'האָט ערקלערט דער וויצע-פּרעזידענט וואָיעוואָדזקי, וועט ער זיך פערשטענדיגען מיט די פראַקציעס צוזאַמענצורופען

די ערשטע זיצונג.

וואַהרשיינליך וועט עס פאָרקומען דעם 17. נאָוועמבער, און אויף דער דאָזיגער זיצונג וועט שוין געוועהלט ווערען דאָס פּרעזידיום פון שטאָט-ראַט.

ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט, האָט די פּ.פּ.ס. בדעה צו בעזעצען די היגע מאַגיסטראַט-אַמטען אַזוי, אַז

דער פּרעזידענט און ביידע וויצע-פּרעזידענטען

זאָלען זיין פּ.פּ.ס.'אָווצעס. געגען דער פערטיילונג פּראָטעסטירט די דייטשע אַרבייטס - פּאַרטיי, וועלכע האַלט זיך דורכאויס ביי איהר פאָדערונג פון אַ וויצע - פּרעזידענט. נעכטען האָט, אין דער דאָזיגער אַנגעלעגענהייט, געווײַלט אין לאָדז דעפּ. זשעמענצקי. די בעראַטונגען האָבען צו גאָרנישט געפיהרט און דער קאָנפליקט איז געבליבען נישט געלעזט. נעכטען בייטאָג איז ד"ר וויצלינסקי אַרויסגעפאָהרען קיין וואַרשאַ.
די סיטואַציע פערשאַרפט זיך נאָך מעהר צוליב דעם, וואָס די כ.ד. האָבען אויף דער בעראַטונג מיט די לינקע נ. פּ.ר., „רעסורסאַ" און דעם אינוואַליד בעשלאָסען צו בלייבען אין אָפּאָזיציע צום נייעם מאַגיסטראַט און נישט בעטייליגען זיך אין די וואַהלען פון לאַווניקעס.
די כ.ד. ווערען אָבער ווייכער און וועלען צוריקציהען זייער בעשלוס, אויב מ'וועט נישט „פערשאַכערען" די פּאָלישקייט פון מאַגיסטראַט-פּרעזידיום. און די פּ.פּ.ס. וואָס זענען איצט זעהר עמפּינדליך (בפרט ערב דער קאַמפּאַניע צו די סיים-וואַהלען) היטען זיך צו געבען די פּוילישע בירגערליכע פּאַרטייען אַזאַ אַטוט געגען זיך.
אַזוי אַרום זענען ביי די איצטיגע פערהעלטנישען זיכער די אַמטען פון אַ פּר'עזידענט, ערשטען וויצע-פּרעזידענט און פאָרזיצער פון שטאָט-ראַט. די דאָזיגע אַמטען וועלען בעזעצט ווערען דורך פּ.פּ.ס. און פאַר זייערע קאַנדידאַטען וועלען שטימען אַלע סאָציאַליסטען. די פּ.פּ.ס. דייטשע אַרבייטער, בונד, פּועלי ציון און דער אומאָפּהענגיגער סאָציאַליסט (צוזאַמען 39 שטימען) דאַגעגען די אַלע אַנדערע אַמטען זענען נאָך נישט בעשטימט און וועגען בעזעצען זיי וועלען נאָך וואַרשיינליך ווייטער פאָרקומען אונטערהאַנדלונגען.

איי, אברהם מעשעל, אברהם מעשעל
דו קריכסט דאָך גאָר, ר' מעשעלע אין אַ פרעמדען טעשעלע.

(?) נעכטען איז אין קרייז-געריכט פאָרגעקומען דער פּראָצעס געגען דעם 29-יעהריגען אברהם מעשיל, אָדער, ווי ער רופט זיך מאַקסימיליאַן מירעצקי, וועלכער איז געווען בעשולדיגט אין פעלשען וועקסלען.
מירעצקי האָט פּאַראַיאָהרען דיסקאָנטירט ביי אַ געוויסער עלעאָנאָראַ קאָספּערקיעוויטש (זגערזשער 54) 4 וועקסלען אויף אַ סומע פון 1500 זלאָטיס. ווען עס איז געקומען דער צאָהל-טערמין האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז סיי די אויסשטעלער פון די וועקסלע סיי די זשיראַנטען זענען פיקטיווע.
די קאָספּערקעוויטש האָט זיך דעריבער געוועדעט צום לעצטען זשיראַנט, ד. ה. צו מירעצקי'ן און ער האָט איהר אַרויסגעגעבען צוויי אַנדערע וועקסלען צו 800 זלאָטעס, אויסגעשטעלט דורך זיין פאָטער, דעם אינהאַבער פון דער טשעקאָלאַדען - פאַבריק „דעליציאַ" אין לאָדז.
שפּעטער האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז דער פאָטער האָט קיין שום וועקסלען נישט אונטערגעשריבען, נאָר דאָס זוהנדעל האָט נאָכגעמאַכט זיין טאַטענס אונטערשריפט.
מירעצקי אַליין האָט דערווייל געמאַכט פּליטה, מען האָט איהם אָבער געכאַפּט ביי דער טשעכאָ-סלאָוואַקישער גרעניץ, וועלכע ער האָט געוואָלט בגנבה אַריבערגעהן.
דאָס געריכט האָט נעכטען פער'משפט דעם בעל - דבר פאַר זיינע אַלטע מעשים-טובים אויף אַנדערטהאַלבען יאָהרע טורמע.

טראַגישער טויט פון אַ ציטונגס-פערקויפער,
פערקויפט אַ ציטונג און פאַלט אונטערן טראַמוואַי.

(—) נעכטען אַרום 4 אַ זייגער פאַרנאַכט האָט זיך אויף פּיעטרקאָווער רוג 6 שערפּיען אָפּגעשפּילט אַ שרעקליכע טראַגעדיע.
אויפ'ן רוג איז געשטאַנען אַ יונגעל, אַ ציטונגס - פערקויפער און אויסגעשריגען די אָווענד-בלעטער. ביי דער טראַמוואַי-סטאַציע האָט זיך אָפּגעשטעלט דער טראַמוואַי נומער 11, צוויי וואַגאָנען. אַ פּאַסאַזשיר פון ערשטען וואַגאָן האָט גערופען דעם ציטונגס-פערקויפער און געקויפט ביי איהם אַ ציטונג. ביז דאָס יונגעל האָט בעקומען בעצאָהלט, האָט דער טראַמוואַי געריהרט פון אָרט. דאָס יונגעל האָט דאַן אַ שפּרונג-געטון זיך אויסגעגליטשט און אַרונטערגעפאַלען מיט די פיס אונטערן צווייטען וואַגאָן. מען האָט דאָס יונגעל אַרויסגעשלעפּט פון אונטערן וואַגאָן אָהן ביידע פיס. אויפ'ן וועג אין שפּיטאָל איז דער אומגליקליכער געשטאָרבען.

מוזיקאַלישע נאָטיצען.
רובינשטיין קאָנצערט.

אַ זעלטענער קינסטלער פון גרויסער מוזיקאַלישער קולטור, פון בליץ-אַרטיגער טעכניק, פון צאַרטעסטער אויפפאַסונג, פון פיינפיהליגע ניואַנסירען—איז אַרטור רובינשטיין.

זעלטען איז בעשערט צו הערען דעם גרויסען קינסטלער, הערט מען איהם אָבער, איז דער זעלטענער איינדרוק נישט אָפּצושאַצען, דען זיין שפּילען איז נישט קיין אַרויסגערופענע קלאַנגען-ווע-לען פון קלאַוויר, אויסגערעכענט אויף בראַוואָור אויף עפעקט הלילה, עס איז שוין איבערהויפּט נישט קיין שפּילען, דאָס איז—ערהאַבענע קונסט, ריינע קונסט פון אַ גרויסען קינסטלער מיט גייסט, מיט פּאָעזיע.

די גרויסע קונסט לאָזט זיך נישט באַגאַטעליזירען מיט טערמינאָלאָגישע ווערטער, ווי האָט דער קינסטלער דאָס, אָדער יענץ געשפּילט, פאָרגעטראָגען, אָדער ריכטיגער געזאָגט, נאָכגעדיכטעט?

אַלע פון קינסטלער פאָרגעשפּילטע טאָן ווערק אָהן אויסנאַהם, מעגען זיי זיין קלאַסישע, ראָמאַנטישע און אַפילו מאָדערנע—זענען מאַלערישע בילדער פון ערגרייפענדיגע שעהנקייט, געצייכענט מיט ווייכע און זאַפטיגע פאַרבען און שימערירען פאַר אונזער חושים, ווי מיט פון מאַרגענטוי בעשפּרענגטע דופטיגע בלומען...

אין אַלע ווערק הערט מען זעלטענע קונסט-קאָנטראַסטען, וואָס ווירקען אַזוי מאַיעסטאַטיש, למשל, אין די גרויסע באַך-ליסט-פוגע, וואו די הויפּט-מעלאָדיע ענטוויקעלט זיך פון איהר קליינעם אומפאַנג צו ברויזענדע קלאַנגען, וואָס קלאַפּען אויף אונזער געהער ווי האָגעל אין גלאָז, כדי שפּעטער איינצוזאַפּען אין זיך שטיל, מיט געזאַמעלטער פערטיפונג, שאָפּענס טרויער-ליד, אָט די ווייה - מוטיגע אונז אַלעמען בעקאַנטע מעלאָדיע פון טרויער-מאַרש, וואָס צוגיסט זיך אונטער רובינשטיינס מייסטער פינגער ווי אַ שפּריי-רעגען איבער אונזער רעזיגנירטער נשמה.

און שוהמאַנ'ס „קאַרנאַוואַל"? און די מאָדערניסטען? אַלץ — איז הערליך, אַלץ איז גרויסע קונסט און די קריטיק האָט דאָרטען נישט קיין צוטריט. דאָך, די עהרליכע קריטיק האָט שטענדיג און איבעראַל צוטריט.

נאָך די גרויסע פוגע און נאָך שאָפּענס נישט ווייניגער גרויסע סאָנאַטע, קומט די ריזיגע לאַנגע, פון צענדליגע עפּיזאָדען און בילדער צוזאַמען געשטעלטע קאָמפּאָזיציע, וואָס עס איז גענוג אויסצופילען אַ גאַנץ פּראָגראַם פון אַ קאָנצערט וואָס, הערענדיג אַפילו פון אַ רובינשטיין, מוז דאָס מיד מאַכען דעם עולם צוהערער און אויב מיר האָבען פאַריאָהרען געהערט דעמזעלבען „קאַרנאַוואַל" פון דעמזעלבען קינסטלער און אין אַ נאָכמעהר קינסטלערישע פאָרם ווי היי-יאָהר, טאָ צו וואָס האָט דער קינסטלער דעם „קאַרנאַוואַל" נאָכאַמאָל אַריינגענומען אין פּראָגראַם פון זיין לעצטען קאָנצערט?
D—sk.

היינט-רובינשטיין-קאָנצערט.

נאָך דעם אומגעהויערען ערפאָלג פון ערשטען רובינשטיין-קאָנצערט אין דער פאָריגער וואָך, טרעט-אויף דער בערימטער פּיאַניסט צום צווייטען און לעצטען מאָל היינט נאָכמיטאָג אין פילהאַרמאָניע אין אַ נייעם אינטערעסאַנטען פּראָגראַם.

לעאָנטיעוו'ס טאַנץ-אָווענד.

מיטוואָך, דעם 9. ד.ח. טרעט-אויף צום ערשטען מאָל אין פילהאַרמאָניע דער פענאָמענאַלער, רוסישער טענצער סאַשאַ לעאָנטיעוו, וועגען וועלכען די אייראָפּעאישע פּרעסע איז פול מיט לויבגעזאַנגען.

די פייערונג פון דער באַלפור-דעקלאַראַציע

די פייערונג פון דער באַלפור-דעקלאַ-ראַציע, וואָס איז פאָרגעקומען דעם פאָ-ריגען דאָנערשטאָג איז אין לאָדז אויס-געפאַלען זעהר אימפּאָזאַנט. אַרום 10 אינדערפריה האָבען זיך די שילער פון די 5 געזעלשאַפטליכע יודישע גימנאַ-זיעס (פרויען-גימנאַזיע 1. און 2. יודישע גינאַזיעס, „יבנה", „בית אולפנא") און פון דער שלום-עליכם-שולע צוזאַמענגע-קליבען מיט זייערע פאָהנען אויף מאַ-גיסטראַצקע גאַס און פון דאָרט, אונטער די קלאַנגען פון מוזיק פונ'ם אייגענעם אָרקעסטער, געגאַנגען צו דער סינאַגאָגע אויף אַל. קאָשטשושקי. בראש פונ'ם צוג זענען געגאַנגען: דעפּ. דר. ראָזענבלאַט לאַווניק א. יאָעל, דירעקטאָר פּערלמאַן די לעהרער א. אַנד. די מאַניפעסטאַציע, צו וועלכער ס'האָבען זיך אָנגעשלאָסען טויזענדער יודען איז געגאַנגען דורך פּאָלודניאָווע, ווסכאָדניאַ, נאָוואָמיעסקאַ, פרייהייטס-פּלאַץ, פעטריקאָווער, זשעלאָ-נא ביז צו דער סינאַגאָגע.

אויפ'ן וועג האָט דער עולם איינגע-אָרדענט אָוואַציעס דעם צוג. פיל באַל-קאָנען זענען געווען דעקאָרירט.

אין דער איבערפולטער סינאַגאָגע האָט דער קאַנטאָר אַלטערמאַן מיט'ן כאָר אונטער דער לייטונג פון דיריגענט דאַרגוזשאַנסקי געזונגען אייניגע תפילות און סענאַטאָר דר. ברוידע האָט געהאַל-טען אַ רעדע. דער שילער-אָרקעסטער האָט געשפּילט „התקוה" און דעם פּוילי-לישען און ענגלישען הימן.

נאָכ'ן פייערליכען גאָטעסדינסט זענען די שילער אונטער זייערע פאָהנען צו-ריקגעגאַנגען אין די שולען אויף מאַגי-סטראַצקע, וואו דער צוג און אַרום 2 אַ זייגער פונאַנדערגעלאָזט געוואָרען.

אַרום 7 אין אָוענד האָט זיך אויפ'ן גרינעם מאַרק צונויפגעזאַמעלט אַ גרוי-סער עולם און די יוגענד-אָרגאַניזאַציעס „השומר הצעיר", „גורדוניה", „ירדניה", „שומר לאומי", „ברית טרומפּעלדאָר", „החלוץ המרכזי", „צעירי מזרחי" מיט זייערע פאָהנער און אָפּצייכנונגען.

דער פּראָיעקטירטער פאַקעל-צוג מיט מוזיק איז פערבאָטען-געוואָרען און דער צוג איז געגאַנגען מיט מוזיק, הגם די מוזיק האָט נישט געשפּילט. די מאַני-פעסטאַנטען האָבען געטראָגען בעלויכ-טענע טראַנספּאַראַנטען מיט אויפשריפ-טען. בראש פונ'ם צוג זענען געגאַנגען: דעפּ. דר. ראָזענבלאַט, דר. מ. הינדעס, לאַווניק יאָעל, ה' גוטערמאַן, מיטגלי-דער פון ציוניסטישען קאָמיטעט און און נאָך זיי די יוגענט-אָרגאַניזאַציעס און מאַניפעסטאַנטען. דער צוג, אין וועל-כען ס'האָבען אַנטיילגענומען אַ פּאָר טויזענד מאַן, איז געגאַנגען פון גרינעם מאַרק דורך זשעראָמסקי, ציגעל-גאַס, זאַכאָדניע, אָגראָדאָווע, נאָוואָמיעסקאַ, פרייהייטס-פּלאַץ, פעטריקאָווער, נאַרוטאָ-וויטש-גאַס צו דער „פילהאַרמאָניע", וואו ס'איז פאָרגעקומען אַ פייערליכע אַקאַ-דעמיע.

דער זאַל פון „פילהאַרמאָניע" איז געווען פּרעכטיג דעקאָרירט. די עסט-ראַדע איז געווען דעקאָרירט און בע-פּוצט מיט די בילדער פון לאָרד באַל-פור און פון די ציוניסטישע מנהיגים. די פייערונג איז געעפענט געוואָרען מיט'ן פּוילישען הימן, וועלכער ס'האָט געשפּילט דער אָרקעסטער פון „בר-כוכבא" און „תתחזקנה", וואָס איז גע-זונגען געוואָרען דורכ'ן כאָר פון די יוגענד - אָרגאַניזאַציעס. נאָך דעפּ. ראָ-זענבלאַט'ס קורצער ערעפנונגס-רעדע, וועלכע ער האָט פערענדיגט מיט'ן אויס-ריף „זאָל לעבען לאָרד באַלפור", האָט דער אָרקעסטער געשפּילט דעם ענגלי-שען הימן, און דאָס וואָרט צום הויפּט-רעפעראַט האָט בעקומען ד"ר מ. הינ-דעס. דער רעדנער האָט כאַראַקטערי-זירט דעם בונד פון ענגלישען פאָלק מיט'ן יודישען, וועלכער איז דורך דער באַלפור-דעקלאַראַציע צום ערשטען מאָל אין דער נייער געשיכטע אָנערקענט-געוואָרען אַלס פאָלק צוגלייך מיט אַלע פעלקער אין דער וועלט.

נאָכדעם האָבען גערעדט ד"ר טאַר-טאַקאָווער, ראַטמאַן ביאַלער, גראַיעווער און מאָשקאָוויטש. ס'איז אָנגענומען-גע-וואָרען אַ בעגריסונגס - טעלעגראַמע צו לאָרד-באַלפור און מיט'ן געזאַנג פון „התקוה" איז די אַקאַדעמיע פערענדיגט געוואָרען.

זאל פילהארמאניע

דינסטאג, דעם 8-טען נאָוועמבער ד. י. האַלב 9 אַ זייגער אין אָוענד

איינציגער קאנצערט

פון יודישער טאַנץ-קונסט

אויף דער אייראָפּעאישער טורנע פון

ברוך אגדתי

(פון ארץ-ישראל)

ערשטער יודישער באַלעט קינסטלער, שאַפער פון דער יודישער באַלעט-קונסט. דירעקטאָר פון דער עקספּערימענטאַלער כאָרעאָגראַפישער סטודיע אין תל-אביב. מיט אנטייל: אַרטור באַלזאַם (פּאַרטעפּיאַן), בײַם קלאַוויר דיר. ט. רידער.

אין פּראָגראַם:

1) ר' יואל, פון ציקל: מלוה-מלכה, מוז. פון ענגעל. 2) ר' שכנא, מוזיק פון ענגעל; 3) יחיה, תימנ'ער לעגענדע, מוז. פון גנעסין; 4) דאָס אַראַבישע יפו, אָריענט פאָלקס-מוזיק; 5) ר' מאיר, טאַנץ פון דמיד-למדן, מוזיק פון ענגעל; 6) ר' נטע, טאַנץ פון חסיד-עם-הארץ, פאָלקס-מוזיק

נענויערעס אין די פּראָגראַמען. בילעטען צו בעקומען אין פילהארמאניע-קאַסע

טאָרג- און מאַרק-שטייער.

אַ פערזאַמלונג וועגען דער שווערער לאַגע אין דער בראַנזשע.

די טעג איז פאָרגעקומען אַ פערזאַמ-לונג פון טאָרג- און מערק-שטייער, אויף וועלכער דער פאָרזיצער ה' מינק האָט אָפּגעגעבען אַ בעריכט פון די שטאָט-ראַט-וואַהלען. דערנאָך איז אַרומגערעט געוואָרען די טרויעריגע לאַגע פון דער דאָזיגער בראַנזשע, אין וועלכער די שטייער-לאַסט דריקט די טאָרג- און מאַרק-שטייער, וואָס האַנדלען בלויז 2 טעג אין וואָך און קאָנען נישט פערדי-נען אויף חיונה.

די פינאַנץ-אַמטען רעכענען זיך אַב-סאָלוט נישט מיט דער פאַקטישער לאַגע פון אַט די צאָלערס.

ס'איז בעשלאָסען געוואָרען צו שיקען אַ דעלעגאַציע, אין וועלכער עס זאָל זיך אויך בעטייליגען פאָרשטעהער פון דער קליינהענדלער-פעראיין אויף זאַוואַדזקע 5, צום פרעזעס טאָוואַרניצקי און אלהם בעקאַנט מאַכען מיט דער פאַקטישער לאַגע.

שפּעטער איז אויך אָפּגעגעבען גע-וואָרען אַ בעריכט פון דער גמילת-חסדים-קאַסע, וועלכע עקזיסטירט ביים פעראיין און ענטוויקעלט זיך גאַנץ שעהן.

וואָיעוואָדזטווע האָט געשלאָסען אַ רייה בעקערייען

אינטערווענץ ביים אינערן-מיניסטעריום.

פערגאַנגענע וואָך האָט די לאָדזער וואָיעוואָדזטווע, לויט אַ פעראָרדנונג פון אינערן-מיניסטעריום בעפוילען צו שליסען אַ רייה בעקערייען אין לאָדז, וועלכע ענטשפּרעכען נישט די סאַניטאַ-רע פאָרשריפטען בנוגע בעקערייען. פערגאַנגענעם דינסטאָג האָבען זיך דעפּ. ד"ר ראָזענבלאַט און לאַווניק יאָעל גע-ווענדעט צו דער וואָיעוואָדזטווע מיט אַן'אינטערווענץ, אַז די פערמאַכטע בע-קערייען זאָלען צוריק געעפענט ווערען און זייערע אייגענטימער זאָל געגעבען ווערען אַ טערמין אין אָרדנונג צו ברענ-גען זייערע בעקערייען, עווענטועל צו ליקווידירען זייערע געשעפטען.

מיטוואָך פריה איז ד"ר ראָזענבלאַט אַרויסגעפאָהרען קיין וואַרשאַ און זיך בעראַטען מיט'ן לאַווניק פון וואַרשאַ-ווער מאַגיסטראַט, סענאַטאָר קערנער וואָס פאַרא שריט ס'קענען אָנגענומען ווערען ביי דער רעגירונג אין שייכות מיט דער פעראָרדנונג פון דער לאָדזער וואָיעוואָדזטווע.

אין רעזולטאַט פון דער דאָזיגער בע-ראַטונג איז דעפּ. דר. ראָזענבלאַט פרייטאָג געווען ביים אינערן-מיניס-טער סקלאַדקאָסקי. דעפּ. דר. ראָזענ-בלאַט האָט אויפמערקזאַם געמאַכט דעם מיניסטער, אַז דאָס פּלוצלינגע שליסען די בעקערייען רואינירט פּוּשטענדיג די אייגענטימער פון די פערמאַכטע בע-קערייען און אויך די איבריגע, ווייל מ'וועט אָנהויבען אַריינברענגען קיין לאָדז געבעקס פון דער אומגעגענד. דר. ר. האָט געבעטען, אַז די פערמאַכטע בעקערייען זאָלען בעקומען אַ געהעריגען טערמין ביז וועלכען זיי זאָלען זיין בכח צו בעזייטיגען די דעפעקטען, זוכען נייע לאָקאַלען, עווענטועל זאָלען זיי קענען, אָהן גרויסען שאָדען, ליקווידירען זייערע געשעפטען.

דער אינערן-מיניסטער האָט צוגעזאָגט באַלד צוזאָרגענס טעלעפאָניש זיך צו פערשטענדיגען מיט דער לאָדזער וואָ-יעוואָדזטווע וועגען דעם דאָזיגען ענין. נעכטען איז אין געזונדהייטס-אַמט ביים מאַגיסטראַט פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ, אין וועלכער ס'האָבען אַנטייל גענומען פאָרשטעהער פון דער וואָיעוואָדזטווע, פון דער געזונדהייטס-אָפּטיילונג אין קאָנצעסיע-אַמט, ס'איז בעשלאָסען גע-וואָרען, אַז די פערמאַכטע בעקערייען, וועלכע האָבען קאָנצעסיעס זאָל צוריק געעפענט ווערען, כדי זיי צו געבען די מעגליכקייט צו מאַכען די אויסבעסע-רונגען וואָס זענען נויטיג, און זיי זאָ-לען קענען צוריק בעקומען זייערע קאָנצעסיעס.

אויפ'ן גרונד פון דעם דאָזיגען בע-שלוס האָט דער געזונטהייטס-אַמט ביים מאַגיסטראַט בעפוילען תיכף צו עפענען עטליכע פערמאַכטע בעקערייען.

צום אָנדענק פון פערשטאָרבענעם דירעקטאָר אברהם שווייצער.

היינט האַלב 12 קומט פאָר אין דער רעאַל-שול (פּאָמאָרסקאַ 46) אַ טרויער-אַקאַדעמיע צום אָנדענקען פון פער-שטאָרבענעם דירעקטאָר אברהם שווייצער צו דער אַקאַדעמיע ווערען איינגעלאַדען אַלע בעקאַנטע, פריינד און פערעהרער פון פערשטאָרבענעם.

היינט 7 אַ זייגער קומט פאָר אין אַקט-זאַל פון דער שולע אַ פערזאַמלונג פון אַלע אביטוריענטען פון דער שולע אויף דער פערזאַמלונג דאַרף בעשלאָסען ווערען אויף וואָס פאַר אַן'אופן צו פער-אייביגען דעם אָנדענק פון דעם פער-שטאָרבענעם דירעקטאָר.

געעפענט די בילדער-אויסשטעלונג פון לעאָפּאָלד פיליכאָווסקי.

(—) נעכטען 6 אַ זייגער אין אָוענד איז אין לאָקאַל פון „טאָז" פאָרגעקומען די ערעפנונג פון דער בילדער אויסשטע-לונג פון בעקאַנטען יודישען מאַלער לעאָפּאָלד פיליכאָווסקי.

צו דער ערעפנונג זענען געקומען פאָרשטעהער פון די געזעלשאַפטליכע און אַרטיסטישע קרייזען. מיט רעדעס זענען אַרויסגעטרעטען דעפּ. ד"ר ראָזענ-בלאַט, דיר. בראַנדשטעטער און דער דירעקטאָר פון דער לאָדזער קונסט-גאַ-לעריע דינסטל—דאָמבראָווא.

דאָס נייע בילד פון פיליכאָווסקי „די ערעפנונג פון העברעאישען אוניווער-זיטעט אין ירושלים" האָט געמאַכט אַ געוואַלדיגען רושם אויף אַלע אָנוועזענדע.

אָפּגעבריהט אַ קינד.

(ß) אַ שרעקליכער פאָרפאַל איז נעכ-טען פאָרגעקומען אויף טקאַצקע-גאַס 12, אין קאָרידאָר האָט זיך געשפּילט דער 2-יעהריגער מיכאַש אַבראַמאָוו; אין אַ געוויסען מאָמענט האָט די מוטער פונ'ם קינד געעפענט די טיר פון שטוב און אַרויסגעשטעלט אין קאָרידאָר אַריין אַ וואַניענקע מיט קאָכעדיג וואַסער, אין אַ מינוט אַרום האָט זיך דערהערט אַ שרעק-ליכער געשריי פון קינד. די מוטער איז אַרויסגעלאָפען און געטראָפען דאָס קינד אין קאָכעדיגען וואַסער. דאָס קינד האָט זיך אָפּגעבריהט דאָס גאַנצע קערפּער'ל. אין אַ שווערען צושטאַנד האָט מען עס אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

בוי-קאָאָפּעראַטיוו „פּאָראָויס" געהט פאָראויס

עס ווערט געפיהרט אַנ'ענערגישע אַרבייט אין לאָדז און אויף דער פּראָווינץ

שטיל, אָהן רעש ענטוויקעלט זיך ביי אונז אין שטאָדט אַ נייער טיפּ אָרגאַני-זאַציע, וואָס איז באַזירט אויף קאָלעק-טיווער זעלבסט-הילף. מיר מיינען דאָ דעם אַרבייטער-דירה-קאָאָפּעראַטיוו „פּאָר-אויס", וועגען וועלכען מיר האָבען שוין בשעתו געשריבען.

ס'ווייזט זיך אַרויס, אַז אויפ'ן חשבון פון דער בעשטעטיגטער בוי-הלואה, האָט דער דערמאָנטער קאָאָפּעראַטיוו שוין אויסגעבויט פון דעם פּראָיעקטירטען 4-שטאָקיגען וואוין-הויז, די פונדאַמענטען, פּאַרטער און כמעט שוין דעם ערשטען שטאָק.

לויט'ן אַרבייטס-פּלאַן וועט דאָס גאַנ-צע הויז, אַלס רוי-בוי, פערטיג זיין אין חודש יאַנואַר.

אין באַלוט, וואו דאָס הויז ווערט גע-בויט (בערעק יאָסעלאָוויטש 16) וועט עס לגבי די דאָרטיגע דירה-בעדינגונגען ממש זיין אַ גן-עדן.

*

דער דערמאָנטער דירה-קאָאָפּעראַטיוו האָט שוין בעוויזען צו ווערען די שטויס-קראַפט אויף דעם געביט נישט נאָר אין לאָדז נאָר אפילו אין דער פּראָווינץ פון לאָדזער וואָיעוואָדזטווע. אַזוי, למשל, האָט דער זעלבער קאָאָפּעראַטיוו געע-פענט אַנ'אָבטיילונג אין פּאַביאַניץ, גע-קויפט אַ פּלאַץ און אויסגעאַרבייט אַ טעכנישען בוי-פּלאַן פאַר אַ וואוין-הויז אויף 30 דירות.

אויך אין פּיעטריקאָוו האַלט זיך אין שאַפען אַזוי אַנ'אָבטיילונג.

*

די טעג האָט דער קאָאָפּעראַטיוו „פּאָראויס", ענטגעגענקומענדיג דעם וואונש פון זיינע מיטגלידער, וואָס אַר-בייטען אין דעם אינערן-טייל פון שטאָדט, געקויפט אין זעלבען שטאָדט-פערטעל, אויף בענעדיקטאַ און לעשנאָ, אַ גרוי-סען פּלאַץ פון בעקאַנטען אינדוסטריע-לער ב. וואַקס, אויף וועלכען עס ווערט פּראָיעקטירט אויסצובויען אַ הויז פון 75 דירות, וואָס זאָל זיין פּערזעהען מיט די נייעסטע טעכנישע און היגיעני-שע איינאָרדנונגען. ס'וועט דאָרט פער-פלאַנצט ווערען אַ גאָרטען און איינגע-אָרדענט ווערען אַ שפּיל-פּלאַץ פאַר קינ-דער א. אַז. וו.

אַ מיטינג פון הויז-בעזיצער

וועגען העכערען אדער נישט העכערען דאָס דירה-געלד.

(ס) אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן פּראָיעקט פון מיניסטעריום פאַר עפענטליכע אַר-בייט וועגען סטאַביליזירען דאָס דירה-געלד, אַזוי, אַז אין די אַלטע דירות זאָל דאָס דירה - געלד נישט געהעכערט ווערען און אין די נייע דירות נישט טייערער ווערען, ווי מיט 20 פּראָצענט, האָבען די הויז-בעזיצער צוזאַמענגערו-פען אַ מיטינג.

צום מיטינג אין לאָקאַל פון דער „רע-סורסע" זענען געקומען ביז 2 טויזענד הויז - בעזיצער. וועגען דעם פּראָיעקט האָבען רעפערירט די ה"ה פּאַלאַשעוו-סקי, לעוויצקי און דאַנילעצקי. נאָך דעם האָט זיך ענטוויקעלט אַ הייסער ויכוח, און צום סוף איז אָנגענומען געוואָרען אַ רעזאָלוציע, וואָס זאָגט זיך אַרויס גע-גען די פּראָיעקטירטע איינפיהרונגען. די רעזאָלוציע, וואָס איז אָנגענומען געוואָ-רען אין אַ שאַרפער פאָרם, איז איבער-געשיקט געוואָרען צו אַלע מיניסטער-יומס.

שטיהל געבעטע

פערשידענע פאַסענער פון גאָבעלין, ווי אויך גוט לעדער און מאַראָקאָ-צעראַטע שטעהטס אויף לאַגער אין אַ גרויסען אויסוואַהל

ווי אויך טאַפּעציר-געגענשטענדען

קאַזעטקעס די נייעסטע פאַסענער, מאַטראַצען אין 3 גאַטונגען אויך בעקומט מען ביי מיר סאַלאָן-גאַרניטורלעך. אויף זייד-פּאַטעליקעס, ווי אויך גאַנדאָלקעס, קאַווע-טישלעך, רונדע טישלעך, פעלד-בעטען מיט ספּרענזשינעס, אויך שטיהל צום פאַל-סטערן פאַר טאַפּעצירער פערשידענע פאַסענער פון בעסטען אויסאַרבייטען האָלץ

בעקומט איהר נאָר ביי — ג. לעווקאָוויטש, פּולנאָצנאַ 5.

Dr. PRYBULSKI

זאַוואַדזקאַ 1, טעל. 26-38.

ווענערישע און האַר-הויט-קראַנקהייטען. מענער שוואַכע, בעהאַנדלונג מיט קווארץ-ליכט (האָר-אויספאַל), רענטגען-שטראַהלען.

נעמט אָן פון 9—1 און פון 4—8 פרויען דאַמען פון 4—5 נאָכמ.

ספּעציעלער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

גבורות פון אַ לאָדזער יונגערמאַן

ער פערפיהרט אַ גראדנער מעדעל, וואַרפט איהר אַוועק, שטאַרבט = אַפּ, ווערט צוריק לעבעדיג א. אַז. וו.

אין גראָדנער „מאָמענט” לייענען מיר: צו אונז אין רעדאקציע איז געקומען די אַלטע פרוי שטיינבערג פון שעדלעץ און דערצעהלט פאָלגענדע געשיכטע:

זי אַליין איז אַנ'אלמנה און ציט איהר אָרימע היוגה פון האַנדעל מיט טעפּ; מיט אַנדערהאַלבען יאָהר צוריק האָט זי חתונה געמאַכט איהר לעצט קינד שרה מיט'ן יונגען בחור מאיר אינהעלד פון לאָדז; ער האָט זיך אָנגעגעבען אַלס בעקער, אָבער מיט זיין פאַך האָט ער זיך נישט געוואָלט פערנעמען, און זי האָט אַלץ געהאָפט, אַז ער וועט איהר אָנהויבען העלפען אין געשעפט.

אין איין שיינעם פרימאָרגען פאַר ניי-יאָהר האָט דער יונגערמאַן אַרויסגענומען פון שטוב אַלע זאַכען און געלד און נעלם געוואָרען, איבערלאָזענדיג דאָס ווייב אין אין די הויכע חדשים; די מוטער איז דאַן תיכף געפאָהרען קיין וואַרשאַ, בעזוכט די רעדאַקציעס פון די יודישע צייטונגען, וועלכע האָבען אָפּגע-דרוקט נאָטיצען וועגען פערשוואונדענעם יונגעמאַן; זי האָט זיך אויך נאָכגעפרעגט ביי זיינע ברידער אין לאָדז, אָבער אויך זיי האָבען וועגען איהם גאָרנישט גע-וואוסט.

אין אַ צייט אַרום (שבועות-צייט) האָט דער שעדלעצער רב בעקומען אַ בריף פון אָשמענער רב, אין וועלכען ער האָט געשריבען, אַז מאיר אינהעלד געפינט זיך אין אָשמענע, וואו ער האָט געוואָלט שטעלען חופה מיט אַ דאָרטיגער פריי-ליין; האָט אָבער אַנ'אָשמענער באַלע-באָס צופעליג איבערגעלייענט זיין נאָמען אין צייטונג און מודיע געווען דעם רב וועלכער האָט נישט דערלאָזען די חתונה און פערהאַלטען דעם חברה-מאַן ביז איבער שבועות; דעריבער לייגט פאַר דער אָשמענער רב, אַז דאָס ווייבעל אָדער איהר מוטער זאָלען תיכף קומען קיין אָשמענע.

אַזוי ווי דאָס ווייבעל איז געווען ערשט נאָכ'ן קימפעט, איז קיין אָשמע-נע אַוועקגעפאָהרען איהר מוטער, וועל-כע האָט געטראָפען דעם יונגענמאַן; דורכרעדענדיג זיך מיט איהם, האָט זי דערזעהן, אַז קיין גוטס קען מען שוין פון איהם נישט דערוואַרטען און זי האָט פערלאַנגט פון איהם אַ גט; אַזוי ווי אָבער דערצו איז נויטיג געווען די הסכמה פון ווייבעל, איז געבליבען, אַז די מוטער זאָל פאָהרען אַ היים און דאָר-טען זאָל דאָס ווייבעל אַריינגעהן צום שעדלעצער רב, ערקלערען איהם, אַז זי וויל גט, און דאַן אויפ'ן גרונד פון שעדלעצער רב'ס בריף, וועט דער אָשמענער רב דורכפירען דעם גט.

די מוטער איז אַוועקגעפאָהרען אהיים, אָבער דער חברה-מאַן האָט נישט גע-וואַרט אויף כבוד און איז צוזאַמען מיט זיין אָשמענער כלה נעלם געוואָרען; דער פרוי שטיינבערגס אַ זון, וועלכער וואוינט אין ווילנע, איז צוגעפאָהרען קיין אָשמע-נע און דאָרטען פון דער מיידעלס קרו-בים זיך דערוואוסט, אַז זיי זענען אָפּ-געפאָהרען קיין לאָדז און דאָ האָט זי געפונען ביים יונגעמאַנס אַ ברודער אַ בריף פון דעם מיידעל, אַז דער חברה-מאַן ליגט אין שפּיטאָל אין גראָדנע קראַנק; זיינע ברידער האָבען איהר צו-געזאגט אַריבערצונעמען איהם קיין לאָדז און ווירקען, ער זאָל זיך צוריק צונויפ-קומען מיט דער ווייב, דאָס ווייבעל איז דעריבער אָפּגעפאָהרען אהיים.

אין אַ צייט אַרום האָט זי בע-קומען פון איהר מאַנס אַ ברודער פון לאָדז אַ בריוו, אַז מאיר אינהעלד איז געשטאָר-בען אין שפּיטאָל.

איהר מוטער איז דעריבער געקומען קיין גראָדנע, כדי זיך צו דערוויסען, צי דאָס איז ריכטיג; דאָ האָט זיך אָבער אַרויסגעוויזען, אַז די גאַנצע מעשה איז אַ ליגען, און דער יונגערמאַן איז גאָר אין שפּיטאָל קיינמאָל נישט געלעגען.

די אָרימע פרוי האָט געפּטרט אויף די הוצאות ביים אַרומזוכען דעם יונגען-מאַן איהר לעצטען פערמעגען און זי ווענדט זיך מיט אַ בקשה צו אַלע צייטונגען איבערצודרוקען די מעשה; אויב עמיץ וועט דעם חברה'מאַן ערגעץ-וואו טרע-פען (ער איז אַ הויכער, אַ שיינער, אַלט 20 יאָהר) דאַרף מען תיכף מודיע זיין דעם שעדלעצער רב, לויט'ן אַדרעס; ראַבין, סיעדלצע.

זאל פילהארמאניע, נארוטאוויטשא 20

גאסטראלען פון די בעליבטע אמעריקאנער קינסטלער
אננא און היימאן יאקובאוויטש

היינט, זונטאג, דעם 6. נאוו. 9 אָוענד צום 3. מאל:
דערובי'ס געהייסען פרעליך זיין

אין 3 אַקטען מיט פּראָלאָג פון ראַקאָוו, בעאַרבייט און רעזשיסירט דורך היימאַן יאַקובאָוויטש, מוזיק פון רומשינסקי, אַראַנזשירט פון זעלמאַן. די הויפּט-ראָלע „סאָניקאַ”—אַננאַ יאַקובאָוויטש.

מאָרגען, מאָנטאג, דעם 7. נאָוועמבער, 9 אין אָוענד
גרויסע פּאָפּולערע פאָרשטעלונג פון 1 ביז 2,50 זל.
דאס חופה-קלייד

לעבענס-בילד אין 3 אַקטען מיט געזאַנג און טענץ פון סיגאַל, רעזשיסירט דורך היימאַן יאַקובאָוויטש. הויפּט-ראָלען: לידי—אַ. יאַקובאָוויטש; סאָלאָמאָן—ה. יאַקובאָוויטש

ס'נעהמען אַנטייל פרויען: בעזמאַן, זעווקינאַ, מאַכאַראָווסקאַ, פּאָדערמאַן, מענער: אַריעל, אייזענבערג, בירנבוים, באַלבירסקי, האַמבורגער, מאַכאַ-ראָווסקי, נייהויז, פּאָליאַנסקי, צווילין. מוזיקאַלישע לייטונג: ל. זעלמאַן.
אַדמיניסטראַטאָר: א. בעזמאַן. ביהנע-לייטער: מאַכאַראָווסקי.
בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע-זאַל.

אַנאָנס! אין פאָרבערייטונג „מאַלי-דאַלי”, מאַשקע ווערט אַ כלה

אין די אַפּטייקען.

היינטיגע נאַכט-דיזשורען.

(§) היינט דיזשורירען די פאָלגענדע אַפּטייקען: ל. פּאַוולאָווסקי (פּיעטריקאָ-ווער 307), ס. האַמבורג (גלובנאַ 50), [illegible] גלוכאָווסקי (נאַרוטאָוויטש 4), י. [illegible]וויטקעוויטש (קאָפּערניק 26), אַ. כאַ-[illegible]מוז (פּאָמאָרסקאַ 10) און א. פּאָטאַש ([illegible]לאַץ-קאָשטשעלני 10).

[illegible]נדיג פאַר זאַמלער פון יו-[illegible]דישע אַלטערטימליכקייטען.

(—) אין דער וואָיעוואודזטווע ווערען [illegible]זאַמעלט אַלטערטימליכקייטען, דאָקו-[illegible]מענטען א. אַנד. וואָס זאָלען ווערען [illegible]אויסגענוצט צו היסטאָרישע צוועקען. אין [illegible]זאַמענהאַנג מיט דעם האָט דער רע-[illegible]גירונג פאַר יודישע ענינים ביי דער [illegible]וואָיעוואודזטווע ה' שפּער אָנגעהויבען [illegible]זאַמלונג פון פערשידענע דאָקומענטען, [illegible]מאַנוסקריפּטען, פאָטאָגראַפיעס, וואָס האָ-[illegible] אַ שייכות מיט יודישער קונסט, [illegible]אַרכיטעקטאָניק, עטנאָגראַפיע און פער-[illegible]שידענע אייגענאַרטיגקייטען.

דאָס דאָזיגע מאַטעריאַל וועט שפּע-[illegible] אויסגענוצט ווערען פאַר אַ ספּעצי-[illegible]עלער אויסגאַבע. פערזאָנען, וואָס האָ-[illegible] אַזעלכע מאַטעריאַלען און אַ איינ-[illegible]טערעס צו דער דאָזיגער וויכטיגער אַר-[illegible], ווערען געבעטען זיך צו מעלדען [illegible] דער וואָיעוואודזטווע צו ה' שפּער, [illegible]רעפעראַט פאַר יודישע ענינים, צימער 37.

צוזאַמענפאָהר

פון בורמיסטשעס, וואָיטען און סעקרעטאַרען.

(—) אונטער'ן פאָרזיץ פון לאָדזער סטאַראָסטע רזשעווסקי, איז פאָרגעקומען אַ צוזאַמענפאָהר פון בורמיסטשעס, וואָי-טעס און סעקרעטאַרען פון די נישט אויסגעטיילטע שטעט און דאָרפישע גמינעס.

אויפ'ן צוזאַמענפאָהר איז אַרומגע-רעדט געוואָרען אַ גאַנצע רייה פראַגען. צום סוף איז אַרויסגעשיקט געוואָרען אַ גראַטולאַציע צום מאַרשאַלעק פּילסודסקי צוליב דער סטאַביליזאַציע פון זלאָטי.

אויפגעריכטיג

בעת פוצען א רעוואָלווער.

(ז) אַ געוויסער פראַנטשישעק וורוב-לעווסקי אין רודא-פּאַביאַניץ האָט גע-פוצט זיין רעוואָלווער. פּלוצלונג האָט דער רעוואָלווער אויסגעשאָסען און די קויל האָט געטראָפען זיין אייגענע טאָכ-טער אננאַ. אננאַ איז לייכט פערוואונ-דעט געוואָרען.

שטרייק פון דאַמען-שניידער

(—) ביי די דאַמען-שניידער, בעשטעלט דויערט דער שטרייק. צוליב עקאָנאָמי-שע פאָדערונגען. די קאָנפערענץ צווישען די פאָרשטעהער פון די מייסטערס מיט די פאָרשטעהער פון די אַרבייטער האָט נישט געבראַכט צו קיין הסכם.

ברוך אגדתי

זיינע אויפטריטען זענען טריאומפען.

[illegible]ער פּרעכטיגער טענצער, דער ער-[illegible]ער פונ'ם יודישען טאַנץ, ברוך [illegible]דתי, טרעט אויף היינטיגען דינסטאָג [illegible] פילהאַרמאָניע מיט זיינעם אַ קאָנ-[illegible]ט.

[illegible]ז מיט עטליכע יאָהר צוריק איז [illegible] נישט געווען בעוואוסט, אַז ס'איז [illegible] אַ ספּעציפיש יודישער טאַנץ, פונקט [illegible] מיט אַ פּאָר צעהנדליג יאָהר צוריק [illegible] מען נאָך נישט געהאַט די דרייסטי-[illegible] הויך צו רעדען וועגען דעם, אַז [illegible] דאָ אַ יודישע מוזיק, יודישע מאָ-[illegible] א.א.וו. איז געקומען אגדתי און [illegible] בעוויזען, אַז ס'איז דווקא דאָ אַ [illegible]ע טאַנץ-ליניע.

[illegible] יאָהר האָט ער געאַרבייט ביז ער [illegible] בעקומען גענוג מאַטעריאַל צו דע-מאָנסטרירען זיין קונסט אפילו פאַר אַנ'-עולם פון נישט-ספּעציאַליסטען, פאַר נישט פאַכמענער.

אויף זיין ביז-איצטיגען טורנעע אי-בער אייראָפּע האָט ער געהאַט אַנ'אונ-געהויערען ערפאָלג, און די גאַנצע אויסלענדישע פּרעסע האָט זיך מיט בעגייסטערונג אָפּגערופען וועגען אונ-זער פענאָמענאַלען יודישען טענצער, וועלכער האָט מחדש געווען אַזאַ צווייג פון קונסט, ווי כאָרעאָגראַפיע איז!

דערווייל איז ברוך אגדתי ביי אונז אַ ליבער בן יחיד אויף דעם גע-ביט, און דעריבער איז פערשטענדליך דער גרויסער אינטערעס ביי אונז אין שטאָט, מיט וועלכען זיין אויפטריט ווערט אָפּגעוואַרט.

ווייסער זאַל „מאַנטיפעל”
43 זאַכאָדניאַ 43.

„אררט”
אַרטיסטישער רעוויו און קאַמער-טעאַטער
אונטער דער לייטונג פון
מ. בראָדערזאָן און ר. ראָזענטאַל

היינט און טעגליך:
2 פאָרשטעלונגען
אָנהויב פון די פאָרשטעלונגען:
7.45 און 10 אַ זייגער אָוענד
1 פּראָגראַם 1
א. נ.:
„גלאַט כשר”

מיניאַטורען פון: י. ל. פרץ, א. גאָלדפאַדען, מ. קולבאַק, ה. לייוויק, י. טונקעל, י. אַבערזשאַנעק, ר. ראָזענטאַל, מ. בראָדערזאָן און אנד.

די מוזיק אַראַנזשירט פון הענריך יאַבלאָן.

דעקאָראַציעס און קאָסטיומען זענען אויס געפּעצ רט [illegible] גם אין דעם איינענעם טעאַטער ווערקשטעל

אַלע טאָג איז די קאַסע אָפען פון 12 ביז 1 און פון 5 אַ זייגער נאָכמיטאָג.

אויטאָ-אונגליקען.

(§) אויף רוג נאָוואָמיעסקע און אָגראָ-דאָווע איז אַנ'אויטאָ אָנגעפאָהרען אויף דעם דורכגעהענדען היים בערגער (נאָ-וואָמיעסקע 35) און איהם שווער פער-וואונדעט. דעם שאָפער האָט זיך איינ-געגעבען צו ענטלויפען.

* *

אויף דעם 52-יעהריגען יעקב דיבוק (ניסקאַ 4) איז אויף רוג בענעדיקטאַ און גדאַנסקאַ ווען ער איז אָפּגעשטיגען פונ'ם טראַמוויי, אָנגעפאָהרען אַנ'אויטאָ און איהם שווער פערוואונדעט. דער שאָפער איז צוגעצויגען געוואָרען צו געריכטליכער פעראַנטוואָרטליכקייט.

„אררט”

אונטערנעהמט אַנ'אַקציע.

(—) ווי בעוואוסט נעהמט אָן די גע-זעלשאַפט „אָרט” אַ גראַנדיעזע אַקציע, כדי צו פּראָפּאַגאַנדירען די אידעע „הילף דורך אַרבייט”.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער אַקציע קומט פאָר שבת אַ מיטינג מיט דעם אַנטייל פון דעם בעקאַנטען רעדנער און אַרבייטער-טוער אהרן סינגאַלאָווסקי.

הילפס-אַקציע פאַר דער מירער ישיבה אין לאָדז.

די גרויסע ישיבה אין מיר, וועלכע עקזיסטירט שוין איבער 100 יאָהר, גע-פינט זיך לעצטענס אין אַ זעהר קריטי-שער לאַגע. כדי דורכצופיהרען אַ הילפס-אַקציע לטובת דער אויבענדערמאָנטער ישיבה ווייל'ט איצט אין אונזער שטאָדט דער בעוואוסטער הרב הגאון מוה' ארי' צבי פערעצאָוויטש שליט"א אב"ד דטראָק.

די יודישע נאַכט=וועכטער אָרגאַניזירען זיך.

ביי אונז אין שטאָט געפינען זיך הע-כער 500 יודישע נאַכט-וועכטער, וועלכע פערדינען אויף ברויט פאַר זייערע פאַ-מיליעס פון היטען געשעפטען, פאַברי-קען, לאַגער'ס, האָלערס, האָלץ סקלאַ-דעס א. א. וו. האָט זיך אָבער לעצטענס געפעגט אַ קריסטליכע קאָנצעסיאָנירטע ביוראָ, וועלכע שיקט קריסטליכע נאַכט-וועכטער אויף די אַרבייטס-שטעלען פון די יודישע נאַכט-וועכטער און לעגט איין פאַר קויציע, האָט די דאָזיגע אַלע יודי-שע נאַכט-וועכטער געדראָהט צו פער-לירען די פרנסה.

מיט זייער גורל האָט זיך פעראינטע-רעסירט דער יודישער טראַנספּאָרט-פער-איין, וועלכער האָט געשאַפען אַ ספּעצי-יעלען אַרבייטס-פערמיטלונגס-אַמט כיט דער געהעריגער יורידישער רעכט.

היינט זונטאָג קומט פאָר אין טראַנ-ספּאָרט-פעראיין לאַגעווניצקאַ 4 אַ פער-זאַמלונג פון די אַלע נאַכט-וועכטער מיט'ן אַנטייל פון ראַטמאַן האָלענדערסקי.

זעלבסטמאָרדען.

נעכטען און עהערנעכטען זענען בע-גאַנגען זעלבסטמאָרד: די 64 יעהריגע אַנטאָנינאַ קאַלעטאַ (רייטער גאַס 33); די 23 יעהריגע זאָפיאַ וואָלסקאַ (אַב-ראַמסקאַ גאַס 26) אירענאַ סאָקאָלאָוו-סקאַ (באַריסיאַ 17) זיגמונט באַרטשיק (פשעיאַזד 45). דער 19 יעהריגער יאַן נאַיעוושיק (ציגעל-גאַס 52) און דער 47-יעהריגער טעאָפיל לעוואַנדאָווסקי.

„משה רבינו און די איצטיגע יודען”.

(—) דאָנערשטאָג דעם 10. נאָוועמ-בער קומט פאָר אין זאַל פון „פילהאַר-מאָניע” אַ פאָרלעזונג פון ד"ר סטעפאַן באָגוסלאַווסקי אויף דער טעמאַ „משה רבינו און די איצטיגע יודען; יודען און יודענפיינד”.

פון געריכט.

אַ יאָהר תפיסה פאַר פער-שפּרייטען פאַלש געלד

(§) דער פּאָליציאַנט באַנאַשיאַק האָט געכאַפּט דעם 25-יאָהריגען יהושע ציטרין, וועלכען ער האָט פערדעכטיגט אין פערשפרייטען פאַלש געלד. ווען ער האָט בעמערקט ווי ציטרין צאָהלט אויפ'ן באַלוטער מאַרק מיט פאַלשע זלאָטי-שיי-נען און געוואָלט איהם אַרעסטירען, איז צוגעלאָפען אַ פּרל. עלאַ גרעשוקער און איהם דערין געשטערט. זי איז אַרעס-טירט געוואָרען און נעכטען איז פאָרגע-קומען איהר פּראָצעס אין קרייז-געריכט.

גרעשוקער האָט זיך מודה געווען און זיך פערטיידיגט, אַז ציטרין איז איהר חתן, וועלכען זי האָט געוואָלט ראַטעווען.

דאָס געריכט האָט זי פער'משפט אויף אַ יאָהר תפיסה.

פון „משמרת החולים”.

אין דער נייער פערוואַלטונג זענען אַריין: רעזעס—פישעל רובינשטיין וויצע-פּרעזעסען — די ה"ה אשר ווידענפעלד, און יוסף קריי-צער, קאַסירער ה' יחזקאל אַנגראָוויטש, סעק-רעטאַר—י. פּאַנטער, פערוואַלטונג: מ. האַכמאַן, מ. פּאָמעראַנץ, שלמה דוד קויפמאַן, אייזיק הערש-קאָוויטש, רעווידיר-קאָמיסיע: אַלטער מאָזעל-שאַ, יוסף שטגלעוויטש, הערשל זילבערשטיין, קאַנדידאַטען: מרדכי וואַנדלער, שמואל זיל-בערבערג, ישראל אליעזר קאַפּעל, מענדעל באָזיקאָווסקי, שאול ציטרין.

„אררט”.

די פאָרשטעלונגען פון „אררט” גע-העון אַדורך ביי אַנ'אונגעהויערען ער-פאָלג. אַזעלכע אַפּלאָדיסמענטען ביים אויפנעהמען אַקטיאָרען, ווי מען הערט עס אין אונזער לאָדזער „אררט”, הערט מען זעלטען ווען.

און זיי זענען טאַקי ווערט די ענטו-זיאַסטישע בעציהונג, וואָס דער גרויסער עולם ווייזט אַרויס לגבי זיין יונגען טע-אַטער, אויף וועלכען עס ווערען איצט געלעגט די גרעסטע האָפנונגען.

ליכטיגע שטימונג, האַרציגע, אומגע-צוואונגענע פריהליכקייט, פּרעציזע בע-אַרבייטונג, פיינער טאָן, און יונגקייט, יונגקייט, יונגקייט — דאָס איז דער כח פון „אררט”, מיט וועלכען ער ציהט צו די אַלגעמיינע סימפּאַטיע און רופט אַרויס שטאַלצע פערוואונדערונג.

היינט און אַלע טאָג — 2 פאָרשטע-לונגען.

רעדאַקציאָנס-קאָלעגיום:
מ. בראָדערזאָהן, ל. בראַנט, ח. י. בזשוזסטאָווסקי, ב. זינגער
פעראַנטוואָרטל. רעד.: ח. קויפמאַן
אַרויסגעבער: פערלאַג „נייער פאָלקסבלאַט”. פּראָדוציר' קאָאָפּעראַטיוו מיט פאַי-האַפטונג.

עלעגאנט געקליידעט

קאנט איהר נאר געהן ווען איהר מאכט זיך א מלבוש ואלס איהר פריהער בעזוכן דאס לאגג עקזיסטירענדע געשעפט פון

יודישע לאנגע מלבושים אגראדאווא 8

ווי איהר בעקומט שטענדיג אויף לאגער ווינטערדיגע, זומער-דיגע און קינדער מלבושים פון די בעסטע סחורות. אנ'איי-גענעם ווערקשטעל מיט די בעסטע שניידער-ארבייטער.
בעמערקונג: אויף בעשטעלונגען בעזיץ איך א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע סחורות.
56

חיים מאנדראווסקי 8 אגראדאווא 8

MIEJSKI KINEMATOGRAF OŚWIATOWY

Wodny Rynek, telefon 18-26.

Od wtorku, d. 1 do poniedz. d. 7 listopada wł.
Dla dorosłych począt. seansów o g. 6, 8 i 10
dramat w 10 aktach

Przed Bitwą

podług powieści Claude Farrer'a.
W roli głównej: **Nina Vanna.**
Nad program: Fragmenty z obrazu p. t.:
Wyprawa F. A. OSSENDOWSKIEGO do Afryki Podzwrotnikowej.

Dla młodzieży początek seansów o g. 2 i 4.
Film polski w 9-ciu częściach. W rolach głównych: **M. Majdrowiczówna, Nina Wilińska,** kap. **B. Orliński** (słynny z raidu lotniczego Warszawa–Tokio) i inni

ORLĘ (LUNATYCZKA)

Rzecz dzieje się współcześnie w Warszawie i Zakopanem.

Ceny miejsc:
dla dorosłych: I–70, II–60, III–30 gr.
dla młodzieży: I 25, II 20, III 10 gr.

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען

און ערצטליך-דענטיסטישער קאבינעט
זגיערסקא 17 טעל. 16-33.

ד"ר ראקאווסקי	נאז האלז, אויערן קר.	10—11 2—3 6—7
ד"ר רוזשאנער	הויט און געשלעכט קר.	10—11 1—2
ד"ר גאלדשטיין-פאלאק	אויגען-קראנקהייטען	1 — 2
ד"ר יוסטמאן	נערווען קראנקהייטען	12—2
ד"ר ראזענצווייג	קינדער-קראנקהייטען	10—12 4—5
ד"ר פאפיערני	פרויען און געבורט-הילף	11½-1 5—6
ד"ר קאנטאר	כירורגישע-קראנקהייט.	4-5 זונ. 1—2
ד"ר ווינבערג	אינ. הערץ לונגען-קר.	11-1 5½—7
ד"ר סטופעל	רענטגען	12—2 4—6
א. גראזענטשיק	צאהן-ארצט	3—7
ג. ראזעס	צאהן-ארצט	9—2

צאהן-פלאמבירונג, בעלייכטונגען, קראנען, סאסטען א. א. וו.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען

א רענטגען-אינסטיטוט

היילונג פון הויט קראנקהייטען פון קאפ (פארך) מיט רענטגען-שטראהלען פאר בעשטראהלונג און דורכלייכטונגען, קווארץ-לאמפע, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע, אלע מעגליכע אנאליזען. א קורס פאר שטאמלער.
אימפונגען געגען שארלאך (שקארלאטין) פון 4—5 נאכמ.

די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג.

וויזיט אין דער שטאט.

אל תהי צדיק הרבה

ואל תתחכם יותר! — זיי נישט צופיל חכם.
אז די דארפסט שרייבען און ערלעדיגען מאנדאטע ואלען ואלסטו גלייך קומען צולויפען אין ביורא

17 פעטריקאווער 17

2-טען הויף, פארטער, דורכגאנג זאכאדניא **52**, וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געשריבען אלערליי **בימעס** לויט'ן אומטאט, **הלאוולעס, זאבעזפיעטשעניעס** אויף אלע שטעדט אין פוילען, **אפעלאציעס,** אפאזיציעס, **אדוואלאניעס, רעקורסען,** וועגען פעסער אין קאמיסאריאט-רושאנדו, ביטעס וועגען דירה און אגרושאנ-ראזיעטשי, און אין אלע פאליציי-בעצירקען, **שותפות-אקטען, סטאטוטען, ארמען אינטערציזיעס, אקטען דאראווניעס, קארנע ספראוועס,** ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען.

עצות וועגען מיליטער-ענינים

ווערט ערטיילט דורך א מיליטערישען ספעציאליסט פון 4-7 אוו.
רעכט-קאנסולענט **י. מאנעלא**,
פעטריקאווער **17**, זאכאדניא **52**
שנעל ריעל און בילינג!

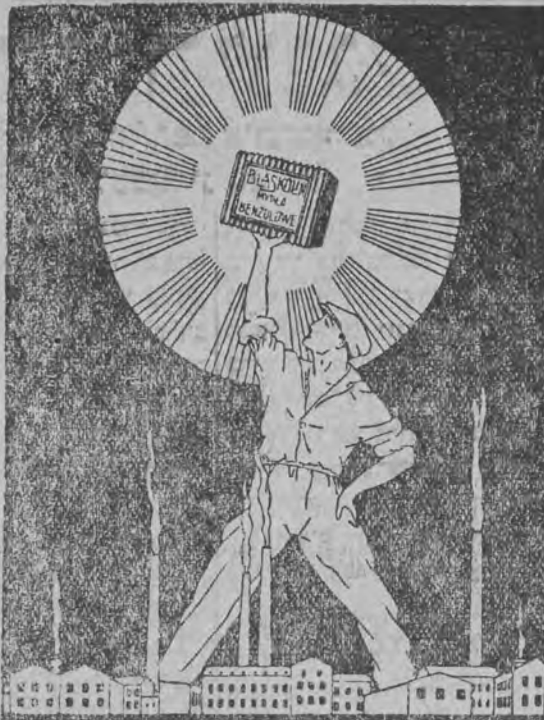

BLASKOLIN

MYDŁO BENZOLOWE
PIERZE i CZYŚCI WSZYSTKO

אכטונג, פריזיר-אינהאבער און פריזיערקעס.

מיטגלידער און נישט מיטגלידער!
מאנטאג, דעם 7 ד. ח. קומט פאר א גרויסע

פאך-פערזאמלונג

וועגען זעהר דרינגענדע פאך אנגעלעגענהייטען. קומט מאסענוויז און אייער אייגענע אינטע-רעסען אין פעראיינס-לאקאל, פאלודניאווא 4, 8 אווענד.
115 די פערוואלטונג.

אכטונג, לאדז און פראווינץ!

עס איז שוין די העכסטע צייט זיך צו פערזעהען מיט

א לאמעריע-צעטעל

פון גליקליכסטען קאנטאר, וואו א סך יודישע פאמיליעס זענען ליצטענס ביי אונז גליקליך געווארען

פ. ברייטשטיין, לאדז,

נארוטאוויטשא 31, טעל. 12-47.
אויף דער פראווינץ ווערט געשיקט לאזען נאכ'ן דער-האלטען די בעשטעלונג. קאנטא פ. ק. א. 64698
נאך א בעגרעניצטע צאהל לאזען איז צו בעקומען.

טלטרעז

פאר **3** זלאטעס א וואך ווערט געלערנט טוט קונ-דער וואס לערנען אין פאלקס-שולען: **חומש, רש"י, נ"ך,** משניות, גמרא יהדות היסטאריע, רעדען און שרייבען **העברע-איש** און **יודישע ברית** זעלבסט צוזאמענשטעלען דורכ'ן בעוואוסטען ארטאדאקסישען העברעאישען לעהרער י. ד. ראז-ענפעלד, **פלאץ וואלנאשטשי 6** קווער אט. רעכטס 2 שט.
נעם. ס'ווערן אויך אנגענומען אנפענגער פון **5 יאהר און**
א שטרענג רעליגיעזע ערציהונג! ערפאלג גאראנטירט!

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען

בזשעזשינער 11, טעל. 37-63
אפען פון 9 פריה ביז 7 אווענד.

ד"ר וואלינסקי	נאז, האלז, אויערן קר.	3—4
ד"ר קערשנער	קינדער קראנקהייטען	9½-12 4-5
ד"ר שיפמאן	אינערליכע קראנקה.	11—1
ד"ר לובימוש	הויט-און געשלעכט-קר.	12—2
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גייסטיגע קר.	1—3
ד"ר גאלדבלאט	אויגען-קראנקהייטען	12½—2
ד"ר עליאסבערג	כירורגישע-קראנקה.	1—3
ד"ר בערגסאן	פרויען און געבורט-הילף	3—4

בסיכא-טעראפיע, שפראך-שטערונגען ווי שטאמלען א. א. וו. פאקען-שטעלען, קינסטליכע בערג-זון. בעשטראהלונג איינ-שפריצונגען, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אפעראציעס. אויף פערלאנג — וויזיטען אין שטאט. — אין לאבאראטאריום ווערען אנגענומען אלע ארט אנאליזען, ווי אויך פלעגמא און בלוט.

אימפונגען געגען שקארלאטין.

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען א

דענטיסטישער קאבינעט

עס נעהמען אן:

ד"ר זילבערשטיין	צאהן-ארצט	10—2 נמ.
ד"ר לאושינסקי סמאראפאלסקא	צאהן-ארצט	5—7

קינסטליכע ציין, קראנען, פלאמבען א. ע. וו.
די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאג.

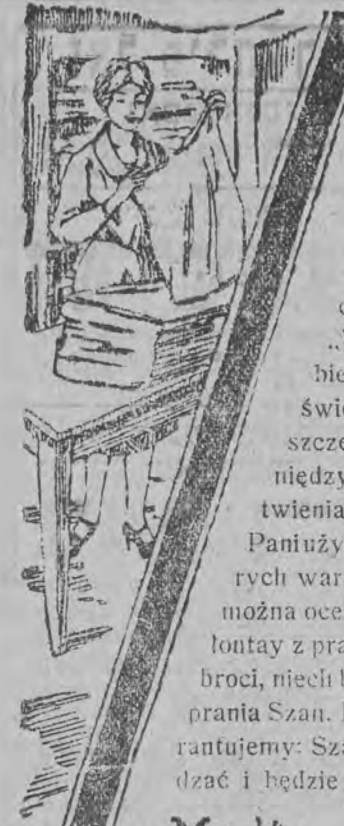

Niema uszkodzonej bielizny

z ostatniego prania, a to dlatego, że Szanowna Pani do prania użyła czystego i łagodnego mydła marki „Kołłontay z pralką“! Przytem jest bielizna piękna, śnieżnobiała i o świeżym zapachu, a na domiar zaoszczędziła Szan. Pani jeszcze pieniędzy. Niema już szkody i zmartwienia jak dawniej, kiedy to Szan. Pani używała środków do prania których wartość i zawartość nigdy nie można ocenić. Jedynie mydło „Kołłontay z pralką“ słynące ze swej dobroci, niech będzie stale środkiem do prania Szan. Pani, a wówczas gwarantujemy: Szan. Pani będzie oszczędzać i będzie zawsze zadowoloną.

Mydło
KOŁŁONTAY
z pralką

Kołłontay Kołłontay Kołłontay
Patent

ZŁOTY MEDAL na WYSTAWIE w KATOWICACH 1927.
Zastępca na Łódź: S. B. Redlic, Łódź, Pomorska 19.

פעלץ-ווערקשטעל פון ח. האכענבערג
קאמיענא-גאס 2

נעהמט אן אלערליי קירזשנער-אויסארבייטונגען לויט די נייעסטע אויסלענדישע פאסאנען און פיהרט אויס רעיעל און צו קאנקורענץ-פרייזען. ספעציאליסט פון פאקען-מאנטלען, פאקענע היטלעך ווי אויך שטריימלעך.
מיט אכטונג ח. האכענבערג, קאמיענא 2, פראנט-געוועלב.

ערשטקלאסיגער

קירזשנער-ווערקשטעל

M. FARBER, Piotrkowska 27

קווער אפיצינע, ערשטער שטאק.
ס'ווערען אנגענומען זעמטליכע **פעלץ-ארבייטען** לויט די נייעסטע מאדעלען צו מעסיגע פרייזען.
ספעציאליסט פון דאמען-מענטעל.
131

Dr. med.

BRAUN

פאלודניאווא **23**,
טעלעפאן 40-26
ספעציאל-ארצט פאר הויט און וועגעריש קראנקהייטען און מענער-שוועכע.
בעהאנדלונג מיט קווארץ-ליכט (ה ר-אויספאל)
נעהמט אן פון 9—11 פריה און פון 5—8 אווענד.

פאבריק פון

זשיראנדאלען

ווי אויך גאלוואנישע בראנזיר-אנשטאלט
מ. לידער, לאדז
צעגעלניאנא **33**, טעל. 53-41
נעהמט אן אלערליי געגענשטענדע צו איבערגילטען, פערניקלען, בראנזירען און אקסידירען. עס ווערען אויסגעפיהרט אלערליי רעפעראטורען פון פערשידענע מע-טאלענע און זילבערנע געגענ-שטענדע פינקטליכע אויספיהרונג.
גוט און ביליג מיט א גאראנטיע פאר דויערהאפטיגקייט. 748

Dr. med.

I. Dynenson

קינדער-קראנקהייטען
9 פאלודניאווא 9
טעלעפאן 23-70
צוריקגעקעהרט.
נעהמט-אן פון האלב 5 ביז 6 און אין דער לעטשניצע „סאלוס“ גלגבנא 41, פון 12½—1½.

Dr HELLER

ספעציאליסט פאר הויט- און וועגערישע קראנקהייטען
האט זיך איבערגעצויגן אויף
2 נאווראט 2
נעמט אן ביז 10 פריה, 1—2 און פון 4—8 אוו. פאר פרויען ספעציעל פון 4—5 נאכמ. 988

Dr. ADAM

GROSGLIK

Al. Kościuszki 27,
tel. 51-78.
הויט און וועגערישע קראנקה-רענטגען און ליכט-הייל אינסט.
נעמט אן פון 4—7 אין אוונד.

היילפעדא-גאגישע קורסען

פאר שוואכבעפעהיגטע, שווער-ערציהבארע קינדער. שפראכ-שטערונגען (שטאמלען, טויב-שטומהייט)

Dr. med.

A. Szmirgeld

נערווען-ארצט
עלעקטריזאציעס, ליכטהייל-אפאראטען
Cegielniana 6, tel. 51-89
עמפפאנגט פון 5—7 אווענד.

Dr. med.

H. Lajchter

קאנסטאנטינער 9.
רוג זאכאדניע טעל. **49 66**
צאהן-כירורג
ספעצ. פון כירורגישע קראנק-הייטען ווי שטשענקעס, גימענס, דזשאנסלעס, צאהן-פיסטולעס א.ז.וו. נעמט אן פון 1½-5 און זונטאג און יום-טוב פון 10—12

Dr. med.

L. Pikielny

ספעציאל-ארצט פאר נירען, בלאזען און הארן-קראנקהייטען
Nawrot 8
telefon 19-90.
עמפפאנגט פון 4—7 אין אווענד

Dr. med.

S. KANTOR

ספעציאליסט פון הויט-און וועגערישע קראנקהייטען און מענער-שוועכע.
בעהאנדלונג מיט רענטגען-שטראהלען און קווארץ-לאמפ, עלעקטריזאציעס.
פיעטריקויער 144
(עק עוואנגעליצקא)
טעלעפאן 29-45.
עמפפאנגט פון 8 — 2 מיטאג און פון 5—8 אין אווענד און אין „Sanitas“ ציגעל-גאס 29 טעגליך פון 2 ביז 4 נאכמיטאג

Wydawnictwo „Najer Folksblat“, spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat“, Piotrkowska 21.